

Bokslutsanalys av ridskolor

En jämförelse mellan svenska och finska ridskolor

Jonna Mäkinen

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	4900
Författare:	Jonna Mäkinen
Arbetets namn:	Bokslutsanalys av ridskolor, en jämförelse mellan svenska och finska ridskolor
Handledare (Arcada):	Maj-Britt Granström
Uppdragsgivare:	
Sammandrag: Hästnäringen är en av de växande branscherna på landsbygden. Ridsporten ökar i popularitet i både Sverige och i Finland. Svenska ridskolor har ett unikt samarbete med kommunerna som främjar ridsporten. Kommunerna äger ridskolornas anläggningar och betalar driftsbidrag åt ridskolorna. I Finland är ridskolorna privatägda och -finansierade. Utbudet av ridskolor i de tätbebyggda huvudstadsområdena i båda länderna motsvarar inte efterfrågan att utöva ridsport. Detta är en av hästbranschens många utmaningar. Hästbranschen karaktäriseras av att vara konjunkturkänslig och kapitalbindande samt att ha en svag ekonomisk lönsamhet. Undersökningen jämför ekonomiska skillnader mellan svenska och finska ridskolor med hjälp av nyckeltal från bokslut och belyser vad skillnaderna kan bero på. Boksluten som används i analysen är valda före finanskrisen 2007, efter finanskrisen 2009 och närmare dagsläget 2014. Resultatet av undersökningen visade att inte desto större ekonomiska skillnader påträffades gällande om ridskolans verksamhet är privatfinansierad eller drivs på kommunalt ägd anläggning.	
Nyckelord:	Lönsamhet, konjunktur, kapitalbindande, hästbransch, ridskola, nyckeltal, bokslutsanalys
Sidantal:	47
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	
Identification number:	
4900	
Author:	
Jonna Mäkinen	
Title:	
Financial analysis of riding schools, a comparison between swedish and finnish riding schools	
Supervisor (Arcada):	
Maj-Britt Granström	
Commissioned by:	
Abstract:	
Horse industry is one of the growing industries in rural areas. Equestrian sport is gaining popularity in both Sweden and in Finland. Swedish riding schools have a unique partnership with the municipalities that promote equestrianism and support local riding schools. Municipalities own the riding school facilities and support the riding schools economically. In Finland, riding schools are privately owned and funded. The supply of riding schools in the densely populated metropolitan areas in both countries does not match the demand for riding schools. This is one of the horse industry's many challenges. The horse industry is characterized to be easily affected by recession and usually have a poor economic profitability. The thesis compares Swedish and Finnish riding schools with the help of key figures from financial statements and highlights economical differences and why they exists. The financial statements used in the analysis are selected before the financial crisis of 2007, after the financial crisis of 2009 and the current situation in 2014.	
Keywords:	
financial analysis, economical profitability, recession, riding school, horse industry,	
Number of pages:	
47	
Language:	
Swedish	
Date of acceptance:	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	7
1.1	Problemområde.....	7
1.2	Syfte	8
1.2.1	<i>Avgränsning.....</i>	<i>8</i>
1.3	Metod	9
1.3.1	<i>Kvantitativ forskningsmetod.....</i>	<i>9</i>
2	HÄSTNÄRING	10
2.1	Utmaningar inom hästbranschen	11
2.2	Branschens företagare och framtid – förändring och utveckling	13
2.3	Ridsporten och hästnäringen i Sverige	15
2.3.1	<i>Den unika svenska ridskolan.....</i>	<i>17</i>
2.3.2	<i>Ridskolor i Stockholmsområdet.....</i>	<i>18</i>
2.4	Ridsporten och hästnäringen i Finland.....	19
2.4.1	<i>Ridskolor i Helsingforsområde.....</i>	<i>21</i>
3	BOKSLUTSANALYS OCH NYCKELTAL	22
3.1	Bokslut.....	23
3.1.1	<i>Resultaträkningen.....</i>	<i>23</i>
3.1.2	<i>Balansräkningen.....</i>	<i>24</i>
3.2	Bokslutsanalys	24
3.2.1	<i>Lönsamhet.....</i>	<i>25</i>
3.2.2	<i>Likviditet.....</i>	<i>26</i>
3.2.3	<i>Soliditet.....</i>	<i>26</i>
3.2.4	<i>Skuldsättningsgrad.....</i>	<i>27</i>
4	PRESENTATION AV RIDSKOLORNA	28
4.1	Djurgårdens Ridskola	29
4.2	Äppelvikens Ridskola	29
4.3	Keskustalli Oy.....	30
4.4	Primus Talli Oy	31
5	EMPIRISK UNDERSÖKNING	32
5.1	Jämförelse mellan länderna	33
5.2	Analys.....	38
6	AVSLUTNING.....	40
	KÄLLOR	41

Figurkällor	44
BILAGOR.....	45

Figurförteckning

Figur 1. Hästtäthet i Sverige angett i antal hästar per kvadratkilometer år 2014. (Miljöbarometern).	16
Figur 2. Hästtäthet i Finland angett i antal hästar per kvadratkilometer år 2005. (Hippolis).	19
Figur 3. Företagets ekonomiska helhet. (Salmi, Rekola-Nieminen s. 87).	22

Tabeller

Tabell 1. År 2007 nyckeltal ur bokslutet.	33
Tabell 2. År 2009 nyckeltal ur bokslutet.	35
Tabell 3. År 2014 nyckeltal ur bokslutet.	36

1 INLEDNING

Hästbranschen är en dynamisk bransch som berör många människor och många olika verksamhetsområden. Ridsporten är endast en liten del av hela hästbranschen. Hästar är förknippade med välmående och hälsa och de används också flitigt i handikappridning, rehabiliteringssyften och motverka socialt utfrysning. Hästen är också länken mellan städerna och landsbygden och hästbranschen berikar landsbygden dynamiskt. I både Sverige och Finland håller hästnäringen på att växa. Branschen karaktäriseras av att vara både kapitalbindande och konjunkturkänslig med ett rykte av att ha svag ekonomisk lönsamhet. Ändå är ridsporten i ett tillväxt skede var populariteten för sporten ökar ständigt. Utbudet av ridskolor i de tätbebodda huvudstadsområdena i Sverige och Finland har en utmaning att bemöta den ökade efterfrågan för ridskolor. Svenska ridskolor har ett unikt samarbete med svenska kommuner för att främja ridsporten. I undersökningen jämförs svenska ridskolor med finska ridskolor med hjälp av nyckeltal från bokslut.

1.1 Problemområde

För att bedriva ridskoleverksamhet krävs det att man har en anläggning och utrymme för stall, ridbana, rasthagar för hästarna och i vårt nordiska klimat helst en inomhus ridbana som kallas manege. Alla dessa kostar att både bygga och uppehålla och verksamheten är därmed kapitalbindande. Hästbranschen är i ett tillväxtskede. Ett utav branschens många utmaningar är att utbudet ridskolor i tätbyggda huvudstadsområden i Sverige och Finland inte motsvarar efterfrågan.

Sverige har ett alldeles unikt ridskolesystem var kommunerna äger ridskolans anläggningar såsom stall, ridplan och manege och hästarnas rasthagar. Anläggningar hyrs ut till en ideell ridförening som ansvarar för ridskoleverksamheten. Kommunerna betalar dessutom ett driftsbidrag åt ridföreningarna. I Finland bedrivs hästnäringen i en mindre skala men är en av den enda växande näringsindustrin på landsbygden. I Finland är det en utmaning att få ridskolor att vara ekonomiskt lönsamma. Ridskolorna är

privatägda samt privatfinansierade och samarbetet med kommunerna saknas. Utgångsläget för ridskolor i Sverige och i Finland är väldigt olika och därför intressanta att jämföra dem med varandra. Därför har jag valt att undersöka hur mycket eventuella bidrag att bedriva verksamheten eller kommunalt ägd anläggning påverkar den ekonomiska lönsamheten och ifall här finns skillnader då man jämför ridskolorna och länderna emellan ekonomiskt.

1.2 Syfte

Syftet är att med hjälp av bokslut och analys av nyckeltal belysa de ekonomiska skillnaderna mellan ridskolorna i Sverige och i Finland och vad dessa skillnader kan bero på. Till undersökningen har det valts fyra stall, två stall från båda ländernas respektive huvudstadsområde. Undersökningen jämför bokslut från tre räkenskapsperioder för att få en bredare bild om företagets ekonomiska läge. Boksluten som valts till denna undersökning är från åren 2007, 2009 och 2014. Året 2007 bokslut valdes för att analysera ridskolornas ekonomiska läge före finanskrisen. Sedan valdes 2009 års bokslut för att få en bild hur finanskrisen och den efterföljande lågkonjunkturen påverkat ridskolornas ekonomi. Året 2014 valdes för att få en uppdatering om ridskolornas ekonomi närmare dagsläget. Boksluten finns tillgängliga som bilaga i slutet av arbetet.

I examensarbetet är priserna omvandlat till euro för att lättare kunna jämföra företagen med varandra. Till omräkning av valutan har Aktias valutakonverterare använts och omräkningarna har gjorts under tidsperioden januari till april under året 2016.

1.2.1 Avgränsning

I undersökningen har endast en handfull av nyckeltal tagit med i jämförelsen. Vissa nyckeltal har med avsikt lämnats bort då de inte ansågs vara till nytta för undersökningen, då ridskolorna har så pass olika utgångslägen. Dessa nyckeltal gäller olika uträkningar på avkastning på investerat kapital.

1.3 Metod

Materialet som används förutom bokslut och bokslutsanalys på nyckeltal är faktalitteratur, tidningsartiklar samt information som publicerats i olika medier som är till förfogande för allmänheten. Metoden baserar sig på analys av bokslut och att jämföra nyckeltal plockade ur boksluten samt analys över vad dessa skillnader kan bero på. Undersökningen baserar sig på kvantitativ metod.

1.3.1 Kvantitativ forskningsmetod

I företagsekonomisk forskning använder man sig huvudsakligen av kvantitativ och kvalitativ forskningsmetod. Kvantitativ metod grundar sig på insamling av mätbar numerisk data. I kvalitativ forskningsmetod ligger tyngdpunkten av forskningen mera på innehållet och hur människan uppfattar och tolkar den sociala verkligheten. I detta arbete har undersökningen baserats på kvantitativ metod. (Bryman & Bell, 2005.)

2 HÄSTNÄRING

Hästnäringen är en dynamisk bransch som berör många människor och många olika verksamhetsområden. Ridsporten är endast en liten del av hela hästbranschen. Andra former av verksamhet som man kan idka inom hästnäringen är hästuppfödning, travsport, erbjudande av stallplatser, erbjudande av rid- och utbildningstjänster, rehabilitering av hästar, transporttjänster samt användning av hästar inom social och vårdtjänster och i mindre skala inom turism branschen. (Hippolis.fi a)

Hästbranschen berör många människor och företag runt omkring som har kontakt med hästar. Förutom människor som rider på sin fritid har branschen en bred sektor av professionella utövare som är i direkt kontakt med hästar, såsom ridlärare, tränare, veterinärer, hovslagare, hästkötare, stallarbetare, fysioterapeuter, stallägare, beridare, tävlingsryttare, uppfödare och ridande poliser. (Korpa. 2013.)

Utöver dessa finns det många som är i kontakt med hästbranschen men som inte har en direkt fysisk kontakt med hästar. Dessa verksamheters utövare är bland annat foderproducenter, sponsorer och samarbetspartners, försäkringsbolag, evenemangs ordnare, olika produkt- och tillverkningsindustrier, fysioterapeuter och gymnastik för ryttare samt liknande professionella verksamheters utövare som på något sätt tangerar hästbranschen. (Korpa. 2013.)

Utöver de traditionella verksamhetsområdena räknas också allt som har en anknytning eller tangerar till hästar eller till hästbranschen. En växande trend är bland annat de sociala medierna som har en speciell fokus på hästar t.ex. Facebook, Instagram, bloggar, diskussionsforum och olika internet-, app- och datortjänster specialiserade för hästskötsel eller dylika anknytningar till hästar och ridning. (Korpa. 2013.)

2.1 Utmaningar inom hästbranschen

Hästbranschen och speciellt ridsporten är en liten bransch som ständigt möter utmaningar för att sporten överhuvudtaget ska kunna existera och finnas kvar. Sådana faktorer som påverkar lönsamheten inom hästbranschen är bland annat världsmarknadernas omväxling och utgifternas utveckling. Det gör att hästbranschen karaktäriseras av att vara konjunkturkänslig och kapitalbindande verksamhet. Våra nordiska väderförhållanden gör att ridanläggningarna måste vara väderanpassade för att utövandet av sporten ska vara möjligt året runt. (Pussinen & Thuneberg. 2010; Hippolis.fi b; ProAgria.fi)

Andra faktorer som utgör utmaningar för branschen är hästnäringens regionala och nationella struktur, hästsportens verksamhetsmiljö, skatte-, kommunala- och politiska beslut och företagaren själv. Utmaningar som ofta lyfts fram inom hästbranschen är dålig lönsamhet samt företagarens välmående och hälsa. Dessa är länkade till varandra då företagaren är ansvarig för hela företagets verksamhet. Det är svårt att definiera skillnad mellan arbete och hobby då verksamheten oftast sker på hemmaplan och stallet är samtidigt arbets- och fritidsplats. Ansvar för hästarna finns ständigt där och det binder företagaren till stallets verksamhet. (Pussinen & Thuneberg. 2010.)

Att öka på tillväxten kan också ses som en utmaning då det i vissa fall finns ett begränsat utrymme för t.ex. att utvidga verksamheten i och med platsbrist och i städer och förorter. Även avslag på bygglov från kommunen påverkar på tillväxten. Tillväxtens utmaning är att den borde ske inom alla hästnäringens grenar och på ett mera generellt plan nationellt, för att den enskilda näringsidkaren kan dra nytta av tillväxten och på så sätt gynna sig av positiv attityd gentemot hästbranschen. På så sätt bildas det en mera positiv miljö var kommunalarbetare kan ta till hänsyn den växande hästbranschen i samhällsplaneringen och ge ut mera bygglov. (Pussinen & Thuneberg. 2010.)

År 2014 trädde ett nytt EU-direktiv i kraft gällande hästarnas uppstallning. I Finland blev de nya direktiven en förordning om skydd av hästar (247/1996) som går under djurskyddslagen och den följs upp av Jord-och Skogsbruksministeriet. Syftet med den

nya lagen är att i enlighet med djurskyddslagen försäkra och förbättra uppstallade hästars välmående. Alla stall ska kunna uppfölja de nya lagarna gällande stalländringarna från och med 1.1.2014. Förflyttningstiden före lagen trädde i kraft, har varit 10 år för att företagarna ska kunna förbereda sig inför de stora investeringarna gällande renovering av stall eller totalt bygga nya stallbyggnader. Lagen påverkar hur högt det ska vara i tak från hästens mankhöjd samt hur stor levnadsyta var och en häst ska ha i uppställning på en box eller i en spilta i ett stall. På grund av de nya EU-direktiven har många företagare, som dessutom går igenom ett generationsbyte, antingen avslutat sin verksamhet, gått i konkurs eller minskat betydligt på verksamheten för att ekonomiskt kunna överleva de stora investeringarna som krävs för att bygga om eller helt bygga ett nytt stall. (Hippolis.fi c)

Enligt tidningen Expressen kan en oväntad effekt av finanskrisen vara att Sverige kan lida av hästbrist i framtiden. På det sättet påverkar effekten av finanskrisen hela hästnäringen. Effekterna av finanskrisen syns i hästnäringen både i Sverige och Finland. Det syns mest i att hästarnas priser sjunkit, ett minskat antal betäckningar och uppfödda hästar, verksamheter som lagts ner och ett allmänt minskat intresse gentemot trav och galoppsport speciellt under åren 2008-2009. Finanskrisen har dynamiskt påverkat hela hästnäringen. Liknande effekter av lågkonjunkturen syntes redan i slutet av 2008 i Finland och påverkade både trav och ridsporten under 2009 skriver Finlands Ryttnarförbunds tidning Hippios i sin årskrönika för året 2009. I Finlands Ryttnarförbund förhåller man sig ändå positivt till att hästnäringen kommer att återhämta sig från denna svacka. (Hippios.fi; Tidningen Expressen 25.2.2015.)

Det diskuteras aktivt i medierna om ridsport kommer att få hålla sin plats i framtida olympiska spel. Enligt svenska tidningen Ridsport måste sportens format moderniseras och förenklas. Mästerskapsspelen är av de få tillfällen att få synlighet och intresse för den stora allmänheten. Det som diskuteras är att del momenten i tävlingarna är för långa och reglerna svåruppfattade för att publiken ska orka följa dem, förslag på att korta av ridprogrammen har redan skickats in för OS 2020. Ifall ridsporten skulle falla ur OS skulle det definitivt vara en utveckling åt det negativa hållet och ha en negativ påverkan globalt för hela ridsportens framtid och utveckling. (Tidningen Ridsport 17.11.2015)

2.2 Branschens företagare och framtid – förändring och utveckling

Karaktistiskt för hästbranschen är att det är småföretagare som bedriver verksamheten. Oftast är det en enskild företagare eller ett företagarpär eller familj. Fokuset ligger inte på lönsamheten utan man ser på verksamheten mer som en livsstil.

Hästbranschen och att bedriva en stallverksamhet regleras av många olika lagar. Av en företagare krävs kunskaper inom många olika ämnesområden utöver att bedriva sin egen verksamhet, företagen ska ha en bred kunskap om lagstiftning från allt som gäller djurskydd till miljöfrågor. När man bedriver en stallverksamhet är det viktigt att ta i beaktande säkerheten i stallet när det gäller djur, arbetare och kunder. På så sätt minskar man olyckornas uppkomst. (Hippolis.fi d)

Hästnäringen har ändrats under de senaste tio åren och kommer att fortsätta att ändras mot ett mera företagsidkande håll. Hästbranschen, i sin mångfald, erbjuder många möjligheter för utveckling. Den här potentialen är värt att utnyttja då det går att utveckla branschen ytterligare och för att hästnäringen visar en trend på tillväxt. I framtiden kommer hästens roll att vara allt mer förknippad med att främja välmående och hälsa. Finländska Hippolis-föreningen spekulerar att hästen kommer i framtiden allt mer att användas inom rehabilitering och vårdservice syfte, handikappridning, samt inom turismen och till rekreations syften. (Hevostalous lukuina 2014 s.2)

Hästnäringen och branschen kommer inom snar framtid att måsta göra strukturställningar för att möta dagens krav. Utbudet av hästrelaterade företagstjänster motsvarar inte dagsaktuella efterfrågan. Det finns en stor tillväxtpotential inom näringen men det kommer att kräva omställningsprocesser. Detta kan få ett nytt perspektiv på att se på branschen från en lönsamhets synvinkel. Liknande diskussioner om hästnäringens framtid förs både i Sverige och i Finland och i samma riktlinje. (Fyrberg)

Den största delen ridskolor i huvudstadsområdet håller ridlektioner i stora ridgrupper på 8-12 personer delat på en ridlärare. Stora ridgrupper gör att det är kostnadseffektivt.

Den som lider av det är kunden då det ofta blir trångt, högre risk för kollisioner på ridtimmen och att man får endast en liten del av ridinläringen då den är utspridd på många elever samtidigt.

Ridskolor har hästar i sin verksamhet som är en stor investering i företaget och är en av de största utgifterna för en ridskola. Priset på hästar varierar stort. Detta beror på hästens ålder, utbildningsgrad, ras, mankhöjd, temperament och lämplighet för att användas i ridskoleverksamhet. Eventuella andra kostnader som är betydliga för ridskolorna är foder, hästarnas utrustning, samt gödselhantering samt verksamhetens övriga kostnader. Man behöver anläggningar som är såväl anpassade och funktionella och säkra för hästar som för människor och personal. Ridskolan är kapitalbindande: hästar, inventarier, byggnader, övriga anläggningstillgångar, uppehåll av dessa och eventuella maskiner som behövs för att driva verksamheten. (Pussinen & Thuneberg. 2010.)

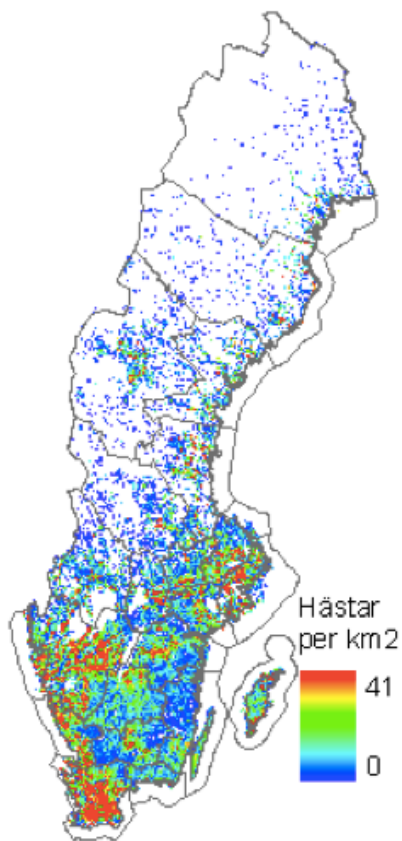
Det finns redan nu efterfrågan på träning, ridlektioner och utbildning av ridhästar. Denna efterfråga kommer i framtiden att utveckla sig mot en mer personligare betjäning. Kunderna vill utveckla sig i sin ridning och detta gör att det bildas en efterfråga för mindre ridgrupper och ett mer personligare serviceutbud. I framtiden kommer företagen att allt mera satsa på att bli bättre på att planera sin egen verksamhet och på så sätt sticka ut ur mängden. Inom de olika grenarna i hästbranschen kan man specialisera sig inom ett visst område. Ett exempel på ett företag som redan hakat på trenden är Ridskolan Equustom i Nurmijärvi i Finland. Företaget sticker ut ur utbudet av ridskolor i huvudstadsområdet i Helsingfors genom att betjäna kunden med en personligare service och se på ryttaren som en helhet. De har i sitt utbud förutom ridlektioner i smågrupper, en rid-simulator samt en gymnastiksal med regelbundna timmar av styrketräning specialiserade för ryttare. De har valt att utöver att lära ut klassisk ridning, också specialisera sig på ryttarens sits, biomekanik och dess inverkan på hästen. Gymnastiken och simulatorn stöder kundens möjligheter att öka sin egen kroppskännedom och på så sätt förbättra och utveckla sin ridning och ger ett mervärde till hobbyintresset. (Equustom.fi)

Aktuella ämnen just nu inom hästbranschen är företagarens och hästarnas välmående, företagets lönsamhet, miljöfrågor, investeringar samt förhållande till kunderna. Det har

inte gjorts undersökningar om framtidens kunder och konsumentprofiler. Men man spekulerar att framtida potentiella kunder kommer att vara stadsbor och kunder som är intresserade av rekreations- och upplevelsetjänster. Därför är det extra viktigt att upprätthålla de redan existerande kundförhållandena. Det är alltid svårare att nå nya kunder istället för att hålla de gamla kunderna kvar. Det är viktigt att den existerande kundgruppen är nöjd och att man säkerställer att de hålls inom sporten. Marknadsföring och mångsidig synlighet för hästbranschen är nyckelord för framtiden och för att nå framtida nya kunder. Positiv synlighet behövs för att förstärka hästbranschens imago. Att bemöta nya kunder och utöva kundtjänst inom företagen är både företagarens och hästbranschens ansvar. (Pussinen & Thuneberg. 2010.)

2.3 Ridsporten och hästnäringen i Sverige

Sverige är ett av Europas häst-tätaste land med omkring 360 000 hästar i landet. Det finns en stor efterfrågan av varor och tjänster relaterade till sporten på grund av det breda intresset för den. Det utvecklas kontinuerligt nya tjänster, produkter och arbetsmöjligheter inom branschen och detta gynnar speciellt småföretagande i tätorterna och på landsbygden. I Sverige har hästen en viktig roll när det gäller samhällsekonomin. I hästnäringen uppskattas omsättningen röra sig omkring 46 miljarder kronor per år vilket betyder ca 5 miljarder omräknat i euro. Följdvist ger det avlönat heltidsarbete till ca 30 000 personer. Enligt Hippocampus rapport; Hästen i Sverige – betyder mer än du tror; ger var tionde häst upphov till ett heltidsarbete. Efterfrågan på välutbildad arbetskraft har på de senaste åren ökat i Sverige på grund av att hästantalet har ökat femfaldigt de senaste fyrtio åren. Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) är delaktig i och bär ett stort ansvar vad det gäller utbildningsfrågor inom branschen. Hästutbildning i Sverige är välorganiserat och det finns utbildningar allt från gymnasienivå till högskolenivå samt ett brett urval av enskilda kurser och utbildningar. Hippologprogrammet på högskolenivå är en del av HNS ansvar och finansierar därför hälften av utbildningsprogrammet. (Hippocampus; Hästnäringens nationella stiftelse)

Figur 1. Hästtäthet i Sverige angett i antal hästar per kvadratkilometer år 2014. (Miljöbarometern).

Hästnäringen är också en viktig del av den svenska landsbygden. Hästen ger en möjlighet för människor att bo kvar och aktivt arbeta på landsbygden. Hästnäringen ger extra inkomster vid sidan om traditionellt jordbruk och är även svenska jordbrukets fjärde största inkomstkälla. Dessutom bidrar hästintresset till en stor orsak då folk flyttar från städer tillbaka till landsbygden. Tillväxten gör det möjligt att upprätthålla en levande landsbygd och det sägs att hästen åter bundit avståndsgapet mellan stad och landsbygd. Hästen har också en viktig aspekt i att bevara biologisk mångfald i Sveriges odlingslandskap i och med att kornas andel i Sverige minskat. Hästen som är en del av naturens kretslopp, betar och bidrar på så sätt att landskapet hålls öppet och marken brukas för att odla och producera hästfoder. (Hästnäringens nationella stiftelse)

Det finns över 500 000 personer som är aktiva inom ridsporten i Sverige. Sporten är ett stort intresse främst hos kvinnor. Det uppskattas att ca 400 000 av de som håller på med ridsporten är just kvinnor. Dessutom uppskattas det att ytterligare en halv miljon har en

regelbunden kontakt med hästar fastän de inte aktivt deltar i ridsporten. Ridsporten är den näst största ungdomsidrotten och har en mera tydligare inriktning på flickor och kvinnor. På första plats ligger fotbollen. (Hästnäringens nationella stiftelse)

Därutöver att hästen har en viktig roll till avkoppling och att skapa upplevelser på människors fritid, har hästen dessutom en viktig roll i rehabilitering och inom friskvård. Hästen har i rehabiliteringen använts till att bryta destruktiva beteende såsom drogproblem, socialt utanförskap med mera. Stallet och ridskolan är en viktig plats för unga flickors självförtroende och bygger upp ledarskap enligt dagsaktuella forskningsstudier. Hästen används också inom handikappidrott med ryttare med funktionshinder. Ungefär 4000 handikappade får via ridningen en betydelsefull fritidshobby. Trav- och galoppsport är en favorit bland åskådarsport, de är näst största efter fotbollen. Trav- och galoppsport bidrar också till samhällsekonomin med pengar som rör sig inom vadslagningen. (Hästnäringens nationella stiftelse)

Sverige satsar stort på ridsporten och i samband med detta lanserades år 2012 projektet ”Ridklubben och kommunen”, som ett projekt för att främja ridsporten. Som ett exempel på samarbetet mellan kommunerna och ridsporten har Stockholms kommun under åren 2004 till 2013 investerat 212 miljoner kronor i stadens ridsportsanläggningar. Motsvarande summa i euro är närmare 23 miljoner. Stockholms stad utger inga aktivitets stöd till ridskolorna. (Svenska ridsportförbundets verksamhetsberättelse 2014, s. 87-88 och s. 85-86)

2.3.1 Den unika svenska ridskolan

Sett ur ett internationellt perspektiv har ridskolorna i Sverige en alldeles speciell situation jämfört med ridskolor i andra länder. Upptill 70 % av ridskolorna drivs av en ideell förening som får kommunalt bidrag att förverkliga verksamheten och 90 % av ridskolornas anläggningar ligger på kommunal mark. Sådan motsvarighet finns inte att påträffa någon annanstans. Det hela fick sin start på 1970-talet då kommuner köpte tätortsnära jordbruksfastigheter som byggdes om till ridskolor. Detta är ett resultat av långvarigt samarbete i form av samhällsstöd från kommunerna och omfattande föreningsarbete med ett projekt som kallades Ridfrämjandet. (Huddinge kommun)

I Sverige drivs 70 % av ridskolorna av en förening. Största delen av dessa driver sin verksamhet på kommunalt ägda anläggningar. Resterande 30 % drivs av företag som i ett samarbete med en ideell förening driver ridskoleverksamheten. Föreningen är i sin tur anknuten till Svenska Ridsportförbundet. Även största delen av dessa företag driver sin verksamhet på kommunalt ägda anläggningar. (Huddinge kommun)

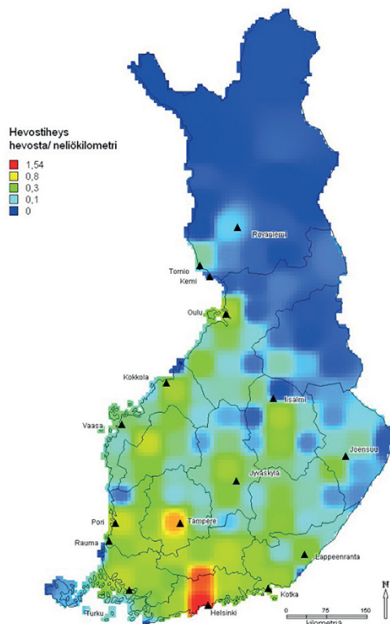
Syftet med en ideell förening är att den inte gör vinst och att verksamheten betalas av medlemsavgifter. Det i sin tur betyder att klubbens rörelseinkomster är skattefria och därmed är de inte heller momspliktiga. Ifall en förening hyr en anläggning av kommunen och vidare hyr ut den åt en företagare, så ansvarar föreningen för den ideella delen av verksamheten och företagaren för den affärsmässiga delen. Företagaren är skattepliktig för den affärsmässiga delen av verksamheten och betalar 6 % utgående moms på idrottsdelen. Enligt Sveriges Riksidrottsförbund är endast föreningar utan vinstsyfte berättigade till ett aktivitetsstöd. Rent praktiskt betyder det att ridskolans medlemmar betalar ridavgifterna till föreningen som i sin tur köper dem av företagaren som vidare redovisar till Riksidrottsförbundet. (Huddinge kommun)

2.3.2 Ridskolor i Stockholmsområdet

I Stockholms stad skiljer sig situationen från de andra ridskolorna i övriga delen av landet. I Stockholms drivs stadens samtliga åtta ridskolor i privat regi. Sex av dessa ridskolors anläggningar ägs av Stockholms stad, men får inget kommunalt driftsbidrag av kommunen. Det som även skiljer sig i Stockholm från övriga ridskolor i landet är att hyresavtalet mellan kommunen och ridskolan är gjort direkt mellan parterna, utan en ideell förening som mellan hyresgäst. Det är Stockholms stads Idrottsförvaltning som hyr ut anläggningarna till privata företagare som sedan bedriver verksamheten på anläggningarna. (Huddinge kommun)

2.4 Ridsporten och hästnäringen i Finland

Hästnäringen har en lång historia i Finland. Före krigstiden var hästen ett nödvändigt medel för att sköta jordbruk och skogsbruk. Hästen användes också som transport och fortskaffningsmedel, i städerna användes häst och kärra på samma sätt som nuförtiden modern taxi för att ta sig från en plats till en annan. Även spårvagnar var ursprungligen dragna av hästkraft på 1890- talet i Helsingfors. Hästen spelade också en viktig roll i vårt lands historia när det gäller krigen. Efter krigen var hästantalet som högst i Finland. Det fanns över 400 000 hästar. Finland hade en egen uppfödning av hästar som användes av armén. På 1950 talet sjönk antalet hästar ständigt i takt med att jordbruk industrialiserades och hästen ersattes av maskiner och traktorer samt försvarsmakten minskade på sitt hästantal och slutade köpa finskt uppfödda hästar av finländare. På 1980-talet var antalet hästar i sitt minimi på grund av den inkommande lågkonjunkturen, men antalet hästar har sedan dess ständigt ökat i takt i och med att intresset för rid- och travsporten vuxit samt samhällsekonomin förbättrats. (Hippolis.fi e)

Figur 2. Hästtäthet i Finland anggett i antal hästar per kvadratkilometer år 2005. (Hippolis).

Hästnäringen uppskattas beröra ca 375 000 finländare med intresse för trav- och ridsport, varav närmare 170 000 finländare håller på med ridning. Av dessa är 94 % kvinnor. Hästnäringen i Finland är en växande industri och den enda växande industrin på landsbygden. År 2013 fanns det ca 75 000 registrerade hästar i Finland. Hästarnas antal har stigit med 40 % det senaste decenniet och 100-200 nya företag grundas årligen inom hästbranschen. Man antar att antalet hästar kommer att fortsätta stiga årligen. Tillväxten är ändå inte en självklarhet och kan inte med säkerhet förutspås att vara konstant. Detta ser man i och med att många företagare antingen minskat på sin verksamhet eller totalt slutat fastän hästnäringen i sig självt är en växande industri. De nya EU-kraven som steg i kraft från och med 2014 på stall byggnaderna påverkar delvis beslutet att minska eller helt avsluta verksamheten på grund av stora eller omöjliga investeringskostnader. Delvis går också hästbranschen igenom ett generationsbyte och det i sin tur påverkar att det inte finns efterträdare i samma grad som förut. Finlands Ryttaförbund uppskattar att pengaflödet i industrin rör sig kring 830 miljoner euro årligen och 15 000 finländare livnär sig som del- eller heltidsarbetare på branschen. Ridning är bland barn och unga den 12:e populäraste sportgrenen. Enligt den senaste undersökningen som gjordes mellan 2009-10, angående barn och ungdomars sportvanor mellan åldern 3-18, har antalet ryttare stigit till 63 000. Det var 10 000 mer än i resultatet i den föregående undersökningen som gjordes fyra år tidigare 2005-06. Anmärkningsvärt är att man bör se relativt på tillväxten för att under den föregående undersökningen var barn och ungdomars åldersgrupp 20 000 mer i antal. Ridningen är en av fyra sportgrenar som tydligt vuxit i popularitet bland barn och ungdomar. De andra grenarna är konditionsträning, innebandy och joggning. (Suomen ratsastajainliitto; Tilastotietoa ratsastuksesta 2013; Hippolis.fi f; Hevosala luikuina 2011; Katsaus hevosalan yritystoimintaan)

En ridlektion kostar i medeltal 35 euro i Södra Finland och ridskolor har 100-300 ryttare per vecka. I Helsingfors området är prisnivån något högre, en lektion kostar 40 euro i medeltal. Dock finns det stora skillnader på ridlektionernas priser enbart på huvudstadsområdet. En ridlektion kan kosta från ca tjugo euro upp mot hundra euro per lektion. Prisskillnaden beror på hästarnas utbildningsnivå, ridlärarens yrkeskunskap och erfarenhet, utbudet sportanläggningen erbjuder och i vilket skick anläggningen är samt hur många ryttare som rider samtidigt på en ridlektion. (Suomen ratsastajainliitto;

Tilastotietoa ratsastuksesta 2013; Hippolis.fi f; Hevosala luikuina 2011; Katsaus hevosalan yrittäjätoimintaan)

Hästnäringen berikar dynamiskt landsbygden. På landsbygden brukar man jorden till att producera det foder som hästen äter. Man uppföder hästarna oftast på landsbygden och utöver det så används hästen i hobbyverksamhet. Det i sin tur betyder en växelverkan mellan städer och landsbygd. Då allt fler är intresserade av ridsporten, men utbudet inte motsvarar efterfrågan, söker man allt längre ifrån städerna att utöva sporten på. Det ger arbetsplatsmöjligheter och binder socialt tillsammans människor och berikar på så sätt landsbygden. (Pussinen & Thuneberg. 2010.)

I Finland kan man utbilda sig inom hästbranschen i ett tjugotal olika skolor runt om i landet, varav tretton av utbildningarna leder till en direkt examen inom hästbranschen. De olika utbildningarna erbjuds från yrkesskolenivå till högskolenivå och man kan studera allt från hästskötare till hästagrolog. Vid sidan av utbildningarna erbjuder skolorna kurser och olika seminarier angående ämnen inom hästbranschen såväl till privatpersoner såsom till professionella yrkesutövare. (Hippolis.fi)

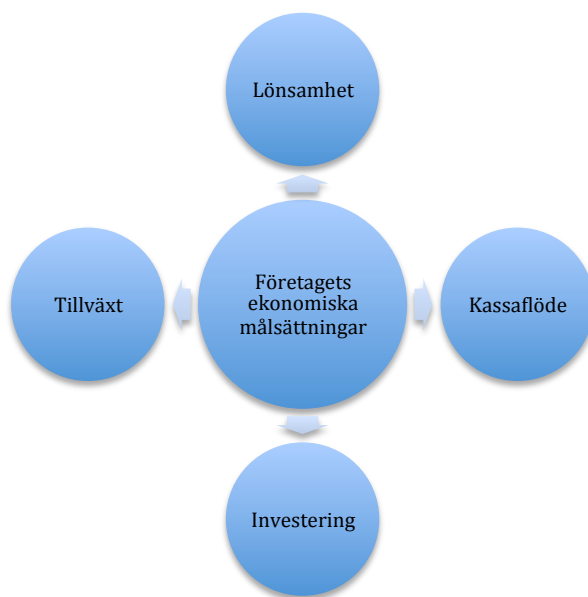
Hästen har en betydande roll för barn- och ungdomsverksamhet. Utöver att ridsporten är populär bland ungdomar är hästen en gemensam faktor i att motverka social utfrysning av unga. (Hippolis; Hevosalan haasteet)

2.4.1 Ridskolor i Helsingforsområde

I Södra Finlands län finns det 62 stycken av Finlands Ryttaförbund godkända ridskolor, varav 8 stycken befinner sig i Helsingfors kommun. Två av dessa ridskolor befinner sig på Brunakärr. Anläggningen ägs av Helsingfors Stad och hyrs ut till privata företagare av Helsingfors Idrottsverk. I Domarby finns det två ridskolor som arrenderar mark av Helsingfors Stad, byggnadernas skick ansvarar företagarna om. Detta är fyra enskilda fall inom hela landets utbud ridskolor. Enligt undersökningar har jag inte fått fram ifall de får något bidrag från Helsingfors Idrottsverk eller dylika driftsbidrag eller andra form av stöd av kommunen. (Suomen ratsastajainliitto)

3 BOKSLUTSANALYS OCH NYCKELTAL

Företagets ekonomi bildar en helhet. För att företaget ska kunna fungera och bedriva sin verksamhet på långsikt är det viktigt att ekonomin fyller vissa baskrav. Den här helheten och baskomponenterna av ekonomin är illustrerad i figuren nedanför (Salmi, Rekola-Nieminen. 2005. s. 87).

Figur 3. Företagets ekonomiska helhet. (Salmi, Rekola-Nieminen s. 87. 2005.).

Utgångspunkten är att företaget är lönsamt. Det betyder kort sagt att intäkterna är större än utgifterna. Företagsverksamheten ska ha ett tillräckligt kassaflöde för att undvika likviditetskris. Företagets finansiering bör vara balanserad mellan eget och främmande kapital. Främmande kapital är inte flexibelt, räntor och amorteringar måste betalas oberoende ekonomisk situation. Därmed måste företaget klara av betalningarna. Dessutom ska företaget ha möjlighet till tillväxt och utveckling. (Salmi, Rekola-Nieminen. 2005. s. 88.)

3.1 Bokslut

Syftet med att idka företagsverksamhet är att göra vinst. Företagsverksamheten fodrar investeringar och med det följer alltid en ekonomisk risk. Det är viktigt att företaget följer upp sin ekonomiska situation på basen av inkomsterna, utgifterna samt företagets skulder och tillgångar. Dessutom är många utomstående såsom myndigheter och investerare intresserade av hur företaget mår. (Tomperi. 2013. s. 9-13.)

I slutet av varje räkenskapsperiod är alla som idkar företagsverksamhet förpliktigade att göra ett bokslut. Då fastställer man företagets resultat för räkenskapsperioden. Detta kallas bokföringsskyldighet och ska visa en rättvisande bild om företagets verksamhet samt dess dåvarande ekonomiska ställning. Räkenskapsperioden är som oftast 12 månader lång men den kan också vara 18 månader. Bokslutet består av resultaträkning, balansräkning samt eventuella bilagor till resultat- och balansräkningen. En verksamhetsberättelse eller årsberättelse anknyter beslut och handlingar som befattats under de föregående räkenskapsperioderna till bokslutet. (Tomperi. 2013. s. 9-13.)

Enligt bokföringslagen i Finland ska bokslutshandlingarna vara jämförbara med förra årets räkenskapsperiod. Bokslutet ska vara avhandlat på antingen finska eller svenska och valutaenheten ska avges i euro. Bokslutet ska ges senast fyra månader efter räkenskapsperiodens slut. (Tomperi. 2013 s. 153.) Både i Finland och i Sverige är företagen förpliktigade att redovisa ett bokslut i slutet på räkenskapsperioden.

3.1.1 Resultaträkningen

Resultaträkningen visar vad företagets verksamhet har under räkenskapsperioden införskaffat och sådana utgifter som företaget har haft för att kunna införskaffa inkomsten. Skillnaden av denna summa blir räkenskapsperiodens resultat och visar konsekvenserna av affärsverksamheten. I resultaträkningen bokförs alla inkomster och utgifter oberoende på deras karaktär om de är regelbundna eller sällan upprepbara eller till och med en engångsföreteelse. Resultaträkningen visar ifall företaget har vid

räkenskapsperiodens slut gjort rörelsevinst eller rörelseförlust. (Tomperi. 2013 s. 154; Salmi, Rekola-Nieminen. 2005 s. 94.)

Rörelsevinst eller – förlust är den första mellansumman i resultaträkningen och är också en internationellt använd mellansumma. Enligt Företagsanalytiskommisionen berättar denna mellansumma hur mycket de egentliga rörelseintäkterna som finns kvar före avdrag av finansiella poster och skatter. Därför har denna mellansumma tagits med i undersökningen. Rörelseresultat är lämpligt att använda när man vill följa utvecklingen i ett enskilt företag eller jämföra företag inom branschen men också för att jämföra företag från olika branscher. (Företagsanalytiskommisionen. 1999 s. 55.)

3.1.2 Balansräkningen

Balansräkningen visar företagets ekonomiska ställning dagen då bokslutet fastställs i slutet av räkenskapsperioden. Balansräkningens aktiva del belyser vad pengarna har använts till och passiva i sin tur belyser varifrån pengarna kommer. Balansräkning visar vilka är företagets tillgångar som företaget använder i sin affärsverksamhet och hur tillgångarna är finansierade. På basen av balansräkning kan man få fram olika relationsmått och på så sätt mäta företagets finansiella läge. (Tomperi. 2013 s. 161; Andersson, Klackenstam, Laurelii. 2013 s. 157; Carlsson. 2000 s.35.)

3.2 Bokslutsanalys

Enbart resultaträkningen eller balansräkningen ger inte svar på om företaget kan finansiera investeringar, ge aktieägarna utdelning eller hur lån kan amorteras. För att komplettera en balansräkning och en resultaträkning behöver man därför en bokslutsanalys. Bokslutsanalys ger nyckeltal som gör att man kan jämföra sin verksamhet med tidigare år eller det egna företaget med andra företag med kvantitativa medel. (Andersson, Klackenstam, Laurelii. 2000 s. 157; Carlsson. 2000 s. 22)

Med nyckeltal menar man olika tal som man får fram genom att relatera dem mot varandra. Numrorna får man genom att relatera tal från balansräkningen och

resultaträkningen. Man får då fram ett procentmått. Med hjälp av dessa procentuella mått vill man sammanfatta information från bokslutet, på så sätt att olika räkenskapsperioder och företag är lättare jämförbara. När man tolkar nyckeltal är det en bra tumregel att komma ihåg att inte enbart blint lita på nyckeltalen. Man måste komma ihåg att se på företagets ekonomi som en helhet och nyckeltalen är enbart en del av helheten. Det är ett mått hur det går för företaget men berättar inte på vilken nivå företagets ekonomi borde vara. Detta beror helt på företagets egen målsättning. Därför lönar sig det att olika verksamheter använder sig av olika nyckeltal. Det lönar sig också att jämföra många räkenskapsperioder med varandra för att få en bredare bild om företagets ekonomiska ställning. Under en räkenskapsperiod kan företaget ha gjort ett undantagsvis bra eller dåligt resultat och med att jämföra många räkenskapsperioders resultat får man därför en mer realistisk bild av företagets ekonomiska läge. Nyckeltalens innebörd beror på deras tolkning och inte på innehållet. (Salmi, Rekola-Nieminen. 2005 s. 89.)

Vanligt är att i små företag använda sig av följande nyckeltal för att göra en analys. Man jämför löner i förhållande till omsättningen och räknar ut lönsamheten med hjälp av vinstmarginal och bruttomarginal. Då har man tal som man kan relatera till tidigare år och jämföra med andra småföretag inom samma bransch. Andra nyckeltal som är av intresse att studera är likviditet och soliditet. Med likviditet och soliditet får vi svar på om företaget har betalningsförmåga på kort eller respektive lång utsikt. (Andersson, Klackenstam, Laurelii. 2000 s. 165-167.)

3.2.1 Lönsamhet

Utgångspunkten är att företagets verksamhet är lönsamt. Det är en bas sak för att företaget ska kunna existera och utöva sin verksamhet på långsikt. Utan tillräcklig lönsamhet kommer företagets verksamhet förr eller senare att avsluta. Det är möjligt att tillfälligt bedriva en olönsam verksamhet, men på långsikt går det inte. Lönsamhet kan mätas genom att beräkna vinstmarginalen. Det betyder att inkomsterna är större än utgifterna. Hur stor skillnad det borde vara mellan inkomsterna och utgifterna beror på sättet att mäta och på företagets målsättningar. (Salmi, Rekola-Nieminen. 2005 s. 88)

$$Vinstmarginal = \frac{Intäkter - kostnader}{Omsättning}$$

3.2.2 Likviditet

Genom att studera ett företags likviditet får vi svar på om företaget är lönsamt på kort sikt. Företagsverksamheten förväntas ha ett tillräckligt kassaflöde. Företag kan ha ett dåligt likviditetsflöde, men fortfarande vara ett lönsamt företag. Om ett företag har dåligt likviditetsflöde kan företagets ekonomi rubbas. Därför är det viktigt att företaget har ett tillräckligt kassaflöde så att företaget har regelbundna inkomster och kan betala sina utgifter. På så sätt hamnar inte företaget i en likviditetskris. Kassaflödet ser till att företaget har ett säkrare läge gällande betalningsfärdighet. Formeln mäter kassalikviditeten i procent, en bra kassalikviditet ligger mellan 80 % till 100 %. (Salmi, Rekola-Nieminen. 2005 s. 88)

$$Kassalikviditet = \frac{Likvida medel}{Kortfristiga skulder} \times 100$$

I ridskoleverksamheten påverkas likviditeten av att verksamheten är säsongsbetonad och inkomsterna kommer i klungor. Ridskolan erbjuder oftast lektioner på vår- och höstterminen. Terminsavgiften betalas oftast i en rat eller uppdelat på två rater. Det gör att ridskolan får inkomster i en klunga som sedan borde fördelas för hela året. Det är en utmaning för ridskolan att uppskatta behovet av pengar till hela årets verksamhet, samt de tystare månaderna på sommaren eller om något akut pengabehov uppstår, såsom en dyr veterinärräkning.

3.2.3 Soliditet

Soliditet är ett mått på den långsiktiga stabiliteten i ett företags ekonomi. Soliditet betyder det egna kapitalet i förhållande till företagets totala kapital. Detta mått uttrycker

företagets betalningsförmåga på lång sikt. Man räknar soliditet genom att jämföra eget kapital i förhållande med totalt kapital. Man får då ett procentuellt mått och en bra soliditet ligger mellan 35-50 %. Typiskt för småföretag är att ha en soliditetsgrad på 10 % eller mindre. (Andersson, Klackenstam, Laurelii. 2000 s. 73 & 172)

$$\text{Soliditet \%} = \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Summa tillgångar}} \times 100$$

3.2.4 Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad är ett mått på skulder i jämförelse med eget kapital. Företag med höga skulder har en risk att få problem med kassaflödet under bland annat lågkonjunktur. Detta är ett intressant nyckeltal att studera gällande ridskolorna i och med att de är verksamma i en kapitalbindande bransch. Hästbranschen är karaktäriserad av att vara en kapitalbindande och dessutom konjunkturkänslig bransch, med vanligtvis stora skulder såväl inom kortfristiga och långfristiga skulder. Kortfristiga skulder kan vara t.ex. veterinärräkningar eller leverantörsskulder för foder och material. Exempel på långvariga skulder är banklån för byggnaderna såsom stall och manege eller traktor och dylika maskiner som används på anläggningen.

$$\text{Skuldsättningsgrad} = \frac{\text{Skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

Skuldsättningsgraden är i relation till soliditetsmättet. Hög skuldsättningsgrad betyder att företaget har svag soliditet. Ett normalt mått på skuldsättningsgraden är mellan 0,5 och 1. Det betyder att lånen är hälften så stora i jämförelse med företagets eget kapital.

4 PRESENTATION AV RIDSKOLORNA

Till den empiriska undersökningen har valts fyra ridskolor, två stycken ridskolor från Sveriges huvudstadsområde och två stycken från Finlands huvudstadsområde. Från Sverige har den ena ridskolan valts på kriterierna att ridskolan driver sin verksamhet på kommunalt ägd anläggning. Den andra ridskolan som valts som motvikt till jämförelsen är en ridskola som ägs och finansierats privat. Till undersökningen har valts Äppelvikens Ridskola som är i Bromma och driver sin verksamhet på kommunalt ägd anläggning. Ridskolan har en alldeles ny anläggning som är byggd år 2010. Som andra ridskola har jag valt Djurgårdens Ridskola som har ett centralt läge i Stockholms stad, men som driver verksamheten på en privat anläggning och inte får något driftsbidrag av kommunen.

Från Finland är den ena ridskolan vald att den driver sin verksamhet på kommunalt ägd anläggning och i motvikt är den andra ridskolan i undersökningen, en helt privatfinansierad och privatägd ridskola. Till undersökningen har valts Keskustalli Oy på Brunakärr med ett centralt läge i Helsingfors. Anläggningen de driver sin verksamhet på, ägs av Helsingfors stad, som sedan Helsingfors Idrottsverk hyr ut till företagaren.

I Esbo finns det ett tiotal av Finlands Ryttaförbund godkända ridskolor. Enligt mina undersökningar har jag inte fått fram att en enda ridskola får något slags stöd eller bidrag av Esbo stad eller dylik idrottsnämnd. Inte heller befinner sig en enda av ridskolorna på kommunalt ägd anläggning. Som andra ridskola till undersökningen har jag valt Primus Talli Oy i Esbo. Det är ett nybyggt stall som startade sin verksamhet 2001 och anläggningen är helt privat finansierat och drivs i privat regi. Nedan följer en kort presentation av alla ridskolorna.

Företagen kan även idka, utöver traditionell ridskoleverksamhet, en på-sidan-om verksamhet för att få företagets lönsamhet att gå ihop och för att erbjuda ett mervärde åt kunderna. Denna extra inkomst kan vara t.ex. Att bedriva ett café, evenemang, anordna träningar och tävlingar, handel av hästar och hästuprustning eller dylik verksamhet.

4.1 Djurgårdens Ridskola

Djurgårdens Ridskola är mitt i centrala Stockholm vid Kaknäs tornet. Ridskolan har en lång historia och är grundad 1923. Stallet har ett 60 tal hästar varav 35 hästar är i ridskolans undervisning. Djurgårdens ridskola bedriver både traditionell ridskola och hyr ut stallplatser till privatpersoner. Ridskolan drivs av familjen Lindroth. Anläggningen har en manege och en utomhus ridbana samt tillgång till ridvägar. Förening Djurgårdens Ryttarklubb grundades 1965 och samarbetar med ridskolan. Djurgårdens Ryttarklubb har en fritidsledare som tar hand om barn och ungdomarnas sysselsättning. Djurgårdens Ryttarklubb har ca 400 medlemmar. År 2013 har klubben erhållit följande LOK-stöd, Stockholms Stad och Idrottslyftet som sammanlagt är dryga 4260 euro per år. (Djurgårdens Ryttarklubb)

En enstaka ridlektion som inte är bunden till terminsavgift kostar 46 euro för seniorer och 31 euro för juniorer. Att rida en hel termin som motsvara 25 ridtimmar kostar det för seniorer 1035€ och för juniorer 734€. Då blir priset för en ridlektion för seniorer 41,40€ och för juniorer 30€. Rider man två gånger i veckan får man 8 % rabatt på den andra ridlektionen. Utöver vanliga ridlektioner erbjuder ridskolan specialiserade grupper för hoppning, dressyr, privatundervisning och uteritter. Dessa specialridlektioner har ett skilt pris. Ridskolan har lektioner alla dagar i veckan.

4.2 Äppelvikens Ridskola

Äppelvikens ridskola befinner sig några kilometer från Stockholms centrum. Anläggningen ligger i Bromma alldeles invid Judarskogens naturreservat och granne till Åkeshofs Slott. Man kommer dit lätt med bil, buss eller tunnelbana. Hela anläggningen ägs av Stockholms Stad som kallar anläggningen för Åkeshovs Ridanläggning. Anläggningen arrenderas till Marianne och Claes Lagergréen som äger ridskolans hästar och ansvarar för ridundervisningen. Förutom traditionell ridskoleverksamhet bedriver företaget också inköp och försäljning av hästar samt tävlingsverksamhet. Äppelvikens Ridskola AB är helägt dotterbolag till Äppelvikens Holding AB. Äppelvikens ridskola har omkring ett 50-tal hästar och ponnys i undervisnings syfte. På anläggningen verkar Bromma Ridklubb som är en ideell förening och leds av en styrelse. Bromma Ridklubb

och Äppelvikens ridskola samarbetar och driver en fritidsgård för barn och unga och har en fritidsledare anställd på anläggningen. Bromma Ridklubb har ca 550 medlemmar. (Äppelvikens Ridskola; Bromma Ridklubb)

Anläggningen har haft en genomgående renovering under åren 2009-2010. Anläggningen är ny och fräsch och till kunderna finns det toalett, omklädningsrum med dusch och cafeteria till användning. Dessutom finns det konferens- och undervisningsrum, kontor för ridskolans styrelse, en anställd fritidsledare och ett modernt kök till befogande. År 2010 byggdes en ny manege som är Stockholms stads största manege med en publikkapacitet för 430 personer. Ridskolan har undervisning sju dagar i veckan och ca 600 ryttare per vecka. Enligt verksamhetsberättelsen för Bromma Ridklubb för året 2013 har klubben inte erhållit statligt stöd för barn och ungdomsverksamheten, ett så kallat LOK-stöd. (Äppelvikens Ridskola AB)

Det finns inga uppgifter om vad en ridlektion kostar, varken på Äppelvikens Ridskolans hemsida eller föreningen Bromma Ridklubbs hemsida, som medverkar på anläggningen.

4.3 Keskustalli Oy

Keskustalli Oy är i hjärtat av Helsingfors på Brunakärr och är en av landets äldsta ridskolor med anor från 1930-talet. Helsingfors Stad äger anläggningen som inkluderar stallbyggnaderna, manegen, ridbanorna samt ridvägarna i centralparken. Helsingfors Idrottsverk hyr ut anläggningen till privata företagare som står för verksamheten. Idrottsnämnden ansvarar för uppehåll av anläggningen samt tillhörande områden. På Brunakärr finns det sammanlagt fyra stall med allt som allt över hundra hästar totalt. Där samverkar två olika ridskolor, några privatstall för tävlingsryttare och tränare, samt ridande Polisens hästar. Alla samsas om samma manege, utomhus ridbanor och ridvägar. Detta sätter redan i sig själv en begränsning på Keskustalli Oy:s verksamhet med begränsade antal tillgång i den delade manegen samt utomhus ridplanen. Dessutom sätter det en gräns på antalet stallplatser och hästar man kan ha i verksamheten, vilket i sin tur gör en utmaning för att företaget ska kunna utvidga eller dra nytta av tillväxt. Å andra sidan har stallet ett centralt läge vart man kan lätt komma med buss, cykel, bil eller spårvagn.

En ridlektion kostar 45,20€ ifall man binder sig till att rida en hel termin. Terminen innehar 23 timmar. För utomstående som inte binder sig till en termin kostar en lektion 50€ per timme. Ridskolan äger 30 hästar och ponnyer som används i utbildningssyfte och ridskolan har ca 300 ryttare per vecka. Juniorerna betalar 40,45€ per lektion för en hel termin och 45€ för en lektion utan tidsbundenhet. För dem allra minsta barnen finns det ponnyridning som kostar 27€ för 30 minuter. Det ordnas ridlektioner på vardagsmorgnar i smågrupper på 4-6 ryttare som kostar 45€ per lektion och privatlektioner enligt överenskommelse för 80-90€ per lektion.

Ridskolan har fem ridlärare. År 2000 genomgick stallen en grundlig renovering. Ridskolan var tvungen att tillfälligt flytta bort hästarna från anläggningen under renoveringstiden. (Keskustalli.fi)

4.4 Primus Talli Oy

Primus Talli Oy grundades år 2000 av Kikka Suomio och är i Esbo precis utanför Ring III i Margereteberg. Ridskoleverksamheten började år 2007 när Antonia Stadigh blev delägare i företaget. År 2010 byggdes den nuvarande anläggningen med ett nytt stall med plats för över 40 hästar, utomhus ridbana samt en uppvärmd manege och cafeteria. Stallets ombyggnad skedde delvis på grund av de nya EU-direktiven angående hästars uppställning (se kap. 2.1, s.11-12) men också för att automatisera funktioner i stallen och öka trivselen för kunderna. Hela verksamheten och anläggningarna är privatägda och privat finansierade. Anläggningen är enastående i kvalitet. Här har man verkligen tänkt på att alla ska ha det så bra som möjligt. Hästarna har ett ljust och fräscht stall, arbetarna får hjälp med automatiserad fodring och gödselhantering till hästarna. Ryttarna har tillgång till toalett, omklädningsrum, en uppvärmd manege att rida i och ett trevligt café att umgås i. (Primustalli.fi)

Primus Talli Oy äger över 40 hästar och ponnyer av olika utbildningsgrad. Ridskolan har över 300 ryttare varje vecka. Utöver dessa lektioner ordnar ridskolan privatlektioner och extra träningsmöjligheter. Ridskolan erbjuder också extra service åt sina kunder. Till ridträningen finns ett så kallat FilmMe-system tillhands. Du kan få din ridlektion filmad och på så sätt efteråt kunna själv analysera din ridning. Primus Talli erbjuder

sina kunder Talent och Challenge program samt målsättningar av ridläraren. Utöver dessa tjänster har ridskolan en aktiv förening som ordnar utflykter och gymnastik för ryttare samt andra tjänster och evenemang. (Primustalli.fi)

På ridskolan Primus Talli Oy kostar en ridlektion 54€ och då består gruppen av 6 ryttare. Det finns ett begränsat antal ridlektioner till ett förmånligare pris för 47€ per timme, då rider man i en grupp på åtta personer samt man har inte tillgång till alla förmåner såsom tillgång till FilmMe-kamerasystemet eller rättighet att avboka och omboka ridlektioner hur man vill. På morgnarna ordnas också lektioner för 62€ per timme och då rider man i en grupp på sex personer. Juniorena betalar 41€ per timme och rider i en grupp på åtta personer. Ridskolan har tre lärare som ansvarar huvudsakligen för undervisningen. Ena ägaren av ridskolan, Kikka Suomio, ridskolans grundare samt verkställande direktör, ansvarar för en bråkdel av lektionerna. Hon är en masternivå-ridlärare och tävlar aktivt inom dressyr på Grand Prix nivå. Hennes kunskap samt tävlingserfarenhet ger ett mervärde åt kunderna och är en inspiration för elevernas utveckling i deras ridning. Ridskolan har fyra ridlärare, en stallchef samt två hästskötare. (Primustalli.fi)

5 EMPIRISK UNDERSÖKNING

Med hjälp av nyckeltal tagna ur boksluten, kommer undersökningen att jämföra och analysera ridskolornas ekonomiska situation och skillnader. Boksluten finns tillgängliga som bilaga i slutet av examensarbetet.

Som följande presenteras kort vilka nyckeltal som tagits med i undersökningen. Det första talet i undersökningen är omsättningen. Det är intressant att jämföra ridskolornas omsättning med varandra och se hur den varierar under de olika räkenskapsperioderna. Rörelseresultat är den första mellansumman i bokslutet före eventuella finansiella poster eller beskattningar. Vanligtvis är företagets största utgifter lönekostnader så därför är det intressant att ta med nyckeltalet som relaterar lönekostnaderna per omsättningen. Sedan undersöks hur mycket vinst ridskolorna gör. Likviditeten mäts för att få en uppfattning om ridskolornas betalningsförmåga. I och med att hästbranschen är

kapitalbindande bransch är det intressant att ta med nyckeltalet soliditet och skuldsättningsgrad för att undersöka ridskolornas långsiktiga stabilitet och hur mycket skulder de har.

5.1 Jämförelse mellan länderna

Tabell 1. År 2007 nyckeltal ur bokslutet.

2007	SVERIGE		FINLAND	
RIDSKOLA	Djurgårdens Ridskola Ab	Äppelvikens Ridskola Ab	Keskustalli Oy	Primustalli Oy
Omsättning	456 321,49€	558 305,74€	371 149,94€	350 359,63€
Rörelseresultat	12 857, 23€	-9 118,86€	2 321,39€	-16 180,80€
Lönek./Omsätt.	43,1 %	33,7 %	52,8 %	30,8 %
Vinstmarginal	41,3 %	-30,2 %	2,1 %	-86,9 %
Likviditet	106,36 %	122,86 %	Data saknas	21,92 %
Soliditet	29,4 %	6,4 %	78,3 %	18,0 %
Skuldsättningsgrad	2,4	7,5	0,3	4,5

De svenska ridskolorna har en lite större omsättning jämfört med de finska ridskolorna. Äppelvikens ridskola Ab har en lite större omsättning jämfört med Djurgårdens Ridskola Ab. Då måste man också ta i beaktande att Äppelvikens ridskola Ab har större kapacitet att hålla ridlektioner då de har flera hästar till användning i undervisningssyfte än Djurgårdens ridskola Ab (se kap. 4.2, s.29-30). Tar man detta i beaktande är skillnaden mellan de svenska ridskolornas omsättning ganska liten. Man kan endast

spekulera på att skillnaden kan bero på att Äppelvikens ridskola har mera hästantal att utgå ifrån i sin verksamhet. Men det framgår inte hur mycket en ridlektion kostar på Äppelvikens ridskola Ab och då är det svårare att jämföra med Djurgårdens ridskola Ab (se kap 4.2, s. 29-30). Äppelvikens ridskola Ab får också intäkter i form av att bedriva försäljning av hästar och ordna tävlingsverksamhet (se kap 4.2., s. 29-30). Detta kan också påverka på att omsättningen är större jämfört med Djurgårdens Ridskola Ab.

Djurgårdens Ridskola Ab och Keskustalli Oy har de största lönekostnaderna i relation till omsättningen, annars är lönekostnaderna rätt så lika i alla ridskolor. Ansvar för hästarnas välmående och utgifterna för att sköta dem finns oberoende av inkomsterna (se kap. 2.1, s.11).

Både Äppelvikens Ridskola Ab och Primus Talli Oys rörelseresultat var negativt för året 2007. Därför har de även en negativ vinstmarginal. Det innebär att kostnaderna är för stora i jämförelse med intäkterna. Detta kan bero på att det varit dåliga tider på marknaderna redan innan finanskrisen som påverkat hästbranschen. Keskustalli Oys vinstmarginal var riktigt låg men fortfarande positiv. De svenska ridskolornas likviditet är på en bra nivå. Från Keskustalli Oy saknas data för uträkningen och Primus Talli Oy har en rätt så låg likviditet i jämförelse med de andra ridskolorna. Däremot finns det variationer i soliditeten. Djurgårdens Ridskola och Keskustalli Oy har soliditeten på en bra nivå. Medan Äppelvikens Ridskola och Primus Talli Oys soliditet är något lägre men fortfarande inom positiva siffror. Alla företag har en rätt så låg skuldsättningsgrad.

Anmärkningsvärt är att Djurgårdens Ridskola och Keskustalli Oy endast har kortfristiga skulder och inga långfristiga skulder. År 2007 har alla ridskolor en rätt så låg skuldsättningsgrad.

Tabell 2. År 2009 nyckeltal ur bokslutet.

2009	SVERIGE		FINLAND	
RIDSKOLA	Djurgårdens Ridskola Ab	Äppelvikens Ridskola Ab	Keskustalli Oy	Primustalli Oy
Omsättning	528 919,98€	618 433,16€	376 659,92€	573 923,48€
Rörelseresultat	-176 628€	47 579,90€	9 561,05€	9 858,19€
Lönek./Omsätt.	40,5 %	28,1 %	53,6 %	36,2 %
Vinstmarginal	-118,3 %	155,2 %	8,1 %	10,0 %
Likviditet	122,4%	131,8 %	306,81 %	81,12 %
Soliditet	10,1%	4,9 %	78,1 %	0,95 %
Skuldsättningsgrad	9,2	16,0	0,3	103,9

Alla ridskolornas omsättning har ökat jämfört med perioden 2007 omsättning. Det kan vara lågkonjunktorens effekter som syns på Djurgårdens Ridskola Ab, som har ett negativt rörelseresultat och negativ vinstmarginal. Däremot har Äppelvikens Ridskola gjort en markant förbättring angående rörelseresultatet i jämförelse med perioden 2007.

Lönekostnaderna i relation till omsättningen har för de svenska ridskolorna sjunkit en aning medan för de finska ridskolorna stigit en aning. Minska på personalkostnader i hästbranschen kan vara svårt då hästarna kräver ständig uppsyn och skötsel oberoende om världsmarknaderna går bra eller dåligt (se kap. 2.1, s.11).

Ridskolorna har knappt gått på vinst året 2009. Det enda stallet som gjort en bra vinstmarginal och dessutom ökat sin vinstmarginal märkvärdigt jämfört med år 2007 är Äppelvikens Ridskola Ab. Äppelvikens Ridskola Ab:s anläggning genomgick en omgående renovering under åren 2009-2010 som gjordes av Stockholms kommun (se kap.4, s. 29-30).

Ridskolornas betalningsförmåga ser riktigt bra ut. Däremot har största delen av ridskolornas soliditet sjunkit. Soliditeten visar företagets långsiktiga stabilitet. Keskustalli Oys soliditet har hållits samma jämfört med året 2007. Detta är ett positivt tecken.

Jämför man Primus Talli Oy:s omsättning med den föregående periodens omsättning har den stigit betydligt. Här kan finnas ett samband med att ridsporten stigit i popularitet mellan åren 2009-2010 bland barn och ungdomar, enligt undersökningen om barn och ungdomars sportvanor i Finland (se kap. 2.4, s.20). Skuldsättningsgraden är låg förutom för Primus Talli Oy. Här ser man att hästbranschen är en kapitalbindande bransch och kan skuldsätta företagen och på så sätt påverka lönsamheten (se kap. 2.1, s.11).

Tabell 3. År 2014 nyckeltal ur bokslutet.

2014	SVERIGE		FINLAND	
RIDSKOLA	Djurgårdens Ridskola Ab	Äppelvikens Ridskola Ab	Keskustalli Oy	Primustalli Oy
Omsättning	671 180,76€	756 266,38€	414 795,69€	1 166 784,54€
Rörelseresultat	61 067,36€	160 510,91€	3 571,04€	31 672,83€
Lönek./Omsätt.	41 %	34 %	58,6%	16,5 %
Vinstmarginal	62,1 %	49,4 %	1,9 %	18,3 %
Likviditet	259,4 %	162,2 %	297,19 %	0,90 %
Soliditet	37,2 %	20,9 %	60,2 %	3,2 %
Skuldsättningsgrad	1,7	2,6	0,5	29,6

År 2014 har resultaten stigit och trenden pekar uppåt som man kan se i ovanstående tabell 3. Ridskolornas omsättning fortsätter att stiga år 2014 jämfört med tidigare perioderna 2007 och 2009.

Primus Talli Oy har den största ändringen i omsättningen. Ridskolan byggde sin nuvarande anläggning år 2010 (se kap. 4.4, s. 31-32) och investeringen i den nya anläggningen har gjort en tydlig skillnad i ridskolans ekonomi. Primus Talli Oy:s anläggning är väderanpassad till våra nordiska klimat (se kap. 2.1, s.11) med sin uppvärmda manege och nybyggda stall. Stora investeringar bär med sig även en stor ekonomisk risk. Ridskolan har halverat sina lönekostnader jämfört med tidigare perioden 2009. Detta är tack vare automatiserade funktioner i stallet som gör att det inte behövs lika mycket personal som tidigare (se kap. 4.4, s. 31-32) Jämför man med perioden 2009 har ridskolans omsättning fördubblats.

De svenska ridskolornas vinstmarginal är högre än de finska. Djurgårdens ridskola har en positiv vinstmarginal om man jämför med den föregående perioden. Ridskolan har också fått ett driftsbidrag i form av ett s.k. LOK-stöd år 2013 av Stockholms stad och Idrottslyftet på 4260 euro och detta kan ha underlättat att få verksamheten på fötterna igen(se kap.4.1, s. 29) när man jämför med ridskolans resultat från tidigare perioder.

Jämför man Keskustalli Oy:s resultat från tidigare perioder är ridskolans nyckeltal rätt så likadana från period till period. Det kan bero på två saker. För det första att ridskolan befinner sig centralt i Helsingfors och ridskolan har begränsat utrymme att utvidga sin verksamhet. Den andra orsaken kunde vara att ridskolans centrala läge gör ridskolan är lätt tillgänglig för kunder (se kap. 4.3, s. 31-32).

Äppelvikens Ridskola Ab resultat är riktigt bra, ridskolan har gjort en genomgående renovering på anläggningarna mellan åren 2009-2010 (se kap. 4.2, s. 29-30). Detta kan betyda att de inte till fullt kunnat utöva deras verksamhet och därför är siffrorna inte större.

Likviditeten är på en bra nivå för alla ridskolor förutom Primus Talli Oy som har en usel kassalikviditet. Med så pass höga skulder bundet till anläggningen är det viktigt att se

till att kassalikviditeten åtgärdas så att ridskolan inte hamnar i likviditetskris. Soliditeten är för alla ridskolor på en bättre nivå och skuldsättningsgraden är låg för alla företag. Primus Talli Oy har fått bukt på sin skuldsättningsgrad men soliditeten kunde fortfarande vara bättre. Å andra sidan har ridskolan gjort stora investeringar i anläggningarna (se kap. 4.4, s. 30-31) och man bör se relativt på deras ekonomi, trenden pekar uppåt och vinstmarginalen och omsättningen verkar öka sedan tidigare perioder.

5.2 Analys

Det märks ingen tydlig skillnad vare sig ridskolorna driver sin verksamhet med hjälp av en ideell förening på kommunalt ägd anläggning eller ifall den är privatägd och -finansierad utan samarbete med kommunen. Djurgårdens Ridskola Ab i Sverige och Primus Talli Oy i Finland som är privatägda och -finansierade skiljde sig inte ekonomiskt märkvärdigt i jämförelse med Äppelvikens Ridskola Ab och Keskustalli Oy som driver sin verksamhet på kommunalt ägda anläggningar. Den enda skillnaden som var tydlig var hur stor anläggning ridskolan hade eller om den idkar någon slags påsidan-om verksamhet och på så sätt får mer intäkter. Desto större anläggning, desto större möjligheter att utöka företagets kapacitet och därmed öka på ridskolans ekonomiska lönsamhet. Detta är just ett utav hästbranschens utmaningar då det i tätbebyggda huvudstäder inte finns möjligheter att bygga ut stall och anläggningar allt eftersom företaget växer och efterfrågan stiger (se kap. 2.1, s.14). Primus Talli Oy och Äppelvikens Ridskola Ab har haft möjlighet att bygga om sina anläggningar och på så sätt kunna utvidga verksamheten. Detta har varit gynnsamt för dessa två ridskolor, då deras ekonomi har förbättrats när man jämför deras resultat från de tidigare perioderna (se tabell 1-3., s. 33-36).

Man kan diskutera om att driva ett privatstall i samband med en ridskola påverkar lönsamheten. Djurgårdens Ridskola Ab skulle ha kapacitet att driva en större ridskola och utnyttja deras centrala läge i Stockholm (se kap.4.1, s.29). De har plats för 60 hästar, varav endast 35 är i ridskoleundervisning, resten av hästarna är privathästar. Ett privatstall i samband med ridskola begränsar utbudet på antalet ridtimmar man kan erbjuda åt kunderna. Å ena sidan ockuperar privathästarna samma faciliteter som ridskolehästarna använder, såsom ridplan och manege, och detta begränsar på ridskolans

verksamhet. Men å andra sidan ifall det är en tystare period i ridskolans verksamhet har man alltid inkomster av hyran privathästarna betalar.

Företagen som idkar en-på-sidan om verksamhet i samband med ridskoleverksamheten verkar ha en positiv inverkan på ridskolans ekonomi (se kap. 4., s. 29). Detta framgår i jämförelsen mellan Äppelvikens Ridskola Ab och Djurgårdens Ridskola Ab i period 1 (se tabell 1. för år 2007, s.33.). Äppelvikens ridskola Ab bedriver handel av hästar och anordnar ridtävlingar och har en större omsättning jämfört med Djurgårdens ridskola som det framgår ifrån undersökningen. Även Primus Talli Oy bedriver ett café och hyr ut Film-me tjänster vid sidan om ridskoleverksamheten (se kap.4.4., s.31-32). Omsättningen är märkvärt större än Keskustalli Oys omsättning och det framgår i tabell 3 för perioden 2014 (se s.36).

Alla ridskolornas kapitalstruktur kunde vara bättre. Det kan vara finanskrisens effekter och att marknaden varit dålig sedan innan, som påverkat ridskolornas ekonomi. Också stora investeringar gör att de privat finansierade ridskolorna är skuldsatta. Hästbranschen är både kapitalbindande och konjunkturkänslig (se kap.2.1, s.11) och dessa effekter syns i att ridskolornas kapitalstruktur kunde vara stabilare och eget kapital högre. Å andra sidan finns det efterfrågan för ridsport och lågkonjunkturen kan ses som en tillfällig svacka vart ifrån det finns möjligheter att utveckla ridsporten och utbudet ytterligare.

Ridskoleverksamheten är säsongsbetonad och terminsavgifterna kommer in på kontot i klungor (se kap. 3.2.2, s. 26-27). Man kunde motverka låg likviditet med att terminsavgiften betalas i mindre rater och oftare. På så sätt fördelas inkomsterna under hela säsongen. Med en realistisk årsbudget täcker intäkterna kostnaderna, även stora och oväntade kostnader, såsom en dyr veterinärräkning. Med hjälp av att utöka utbudet under de tystare perioderna med t.ex. personligare betjäning, kurser och evenemang, kunde ridskolorna motverka de negativa effekterna av säsongsbundenhet. Efterfrågan för mindre ridgrupper och att skapa ett mervärde till hobbyintresset finns redan, se exemplet om Equustom stallets verksamhet som nämndes i början av examensarbetet (se kap. 2.2, s. 14).

6 AVSLUTNING

Svenska ridskolor har ett alldeles unikt samarbete med kommunerna i Sverige. Sveriges projekt Ridfrämjandet som startade på 1970 – talet har burit frukt och inte enbart främjat rid intresset utan hela ridsporten.

I Finland är ridsporten betydligt mindre jämfört i Sverige. Ändå håller ridsporten på att växa och det finns flera möjligheter till utveckling och inleda samarbete med kommunerna i Finland. Detta gör att det är intressant att jämföra svenska och finska ridskolor ekonomiskt. Fastän ridskolorna som tagits med i undersökningen hade väldigt olika utgångslägen, visade det sig att resultatet av undersökningen inte skilde sig så mycket än förväntat. Den ekonomiska lönsamheten av ridskolor i allmänhet är svag om inte ridskolorna idkar en på-sidan-om verksamhet.

För att kunna dra slutsatser om hur ridskolans ekonomi påverkas av hur anläggningen är finansierad, privat eller kommunalt, borde ett bredare urval av ridskolor tagits med i undersökningen och en närmare analys av kapitalstrukturen och avkastningsgrader gjorts.

KÄLLOR

Andersson, Klackenstam, Laurelii. 2000, *Affärsredovisning och företagsanalys*, 3 uppl., Studentlitteratur.

Bromma Ridklubb. Tillgänglig: <http://idrottonline.se/BrommaRK-Ridsport> Hämtat 11.11.2015

Bryman, Alan & Bell Emma. 2005, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, 1 uppl., Malmö: Liber Ekonomi.

Carlsson. 2000, *Att arbeta med företagsanalys*, 4:1 uppl., Malmö: Liber ekonomi.

Djurgårdens Rytarklubb. Tillgänglig: <http://www.djrk.se> Hämtat 2.5.2106

Equstom. Tillgänglig: <http://www.equstom.fi> Hämtat 2.5.2106

Finlands Rytarförbund 2013. *Statistik över ridning*. Tillgänglig: <http://www.ratsastus.fi/tilastotietoa> Hämtat 26.2.2014

Finlands Rytarförbund 2009 årskrönika. Tillgänglig: <http://www.hippos.fi/files/599/hippos09vuosikertomus.pdf> Hämtat 20.3.2016

Fyrberg, Johan. 2012. *Hästnäring i förändring*. Hästnäringens nationella stiftelse. Tillgänglig: <http://nshorse.se/files/2012/12/Hästnäring-i-förändring-ny-1.pdf> Hämtat 4.11.2015

Företagsanalyskommissionen. 1999. *Företagsanalysens relationstal*. 6 uppl. Helsingfors: Gaudeamus.

Helsingfors stad. 2015. Tillgänglig: <http://www.hel.fi/www/Helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/tietoa-helsingista/helsingin-historia-ja-arkistot/> Hämtat 11.11.2015

Hevostalous lukuina. Hippolis ry, Suomen Hippos ry, Suomen ratsastainliitto ry, Luke hevostalous. *Hevostalous lukuina.* 2011. Tillgänglig: http://www.hippolis.fi/hevosala_lukuina/ Hämtat 26.2.2014

Hippolis a-f. Hevosalan osaamiskeskus. Tillgänglig: <http://www.hippolis.fi> Hämtat 11.11.2015

Hippolis. Hevoset ja kunta. Tillgänglig: http://www.hippolis.fi/hevosetjakunta/hevostalous_suomessa/hevosalan_yrittajyys/ Hämtat 26.11.2015

Hippocampus. *Hästen i Sverige – betyder mer än du tror.* Tillgänglig: <http://hippocampus.slu.se/hasten.pdf> Hämtat 11.11.2015

Hippos. Hästorganisation. Tillgänglig: http://www.hippos.fi/nuoriso/hevosalan_koulutus Hämtat 11.11.2015

Huddinge kommun. *Översyn av ridsportverksamheten i Huddinge kommun.* Slutrapport 2013. Tillgänglig: http://www.huddinge.se/Global/kvalitetsguiden/kultur_och_fritid/rapporter_och_revisio ner/Översyn%20av%20ridsportverksamheten%20i%20Huddinge%20kommun.pdf Hämtat 25.1.2016

Keskustalli Oy. Tillgänglig: <http://www.keskustalli.fi> Hämtat 25.1.2016

Korpa, Viola. 2013. How to be innovative in the Equine sector? Tillgänglig: <http://www.hippolis.fi/UserFiles/innoequine/File/Howtobeinnovativeinequinesector.pdf> Hämtat 26.11.2015

Malmgren, Kim. 2015. *Finanskrisen kan leda till en brist på hästar*. Tidningen Expressen 25.2.2015. Tillgänglig: <http://www.expressen.se/nyheter/finanskrisen-kan-leda-till-en-brist--pa-hastar/> Hämtat 20.3.2016

ProAgria.fi. 2014. Tillgänglig: https://www.proagria.fi/sites/default/files/attachment/alustavia_havaintoja_012014.pdf Hämtat 26.11.2015

Pussinen, Sirpa, Thuneberg, Terhi. 2010. *Katsastus hevosalan yritystoimintaan*. HAMK julkaisut. Tillgänglig: http://www.hamk.fi/tyoelamalle/hankkeet/hevosyrittaja/Documents/Katsaus_hevosalan_yritystoimintaan_2010_e.pdf Hämtat 11.5.2015

Primus Talli Oy. Tillgänglig: <http://www.primustalli.fi> Hämtat 2.5.2016

Tallin ympäristöopas. Tillgänglig: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/67839_talliopas_2009.pdf Hämtat 27.2.2014

Hästnäringen i södra Finlands region. Tillgänglig: http://www.ratsastus.fi/ratsastus_etela-suomi Hämtat 16.4.2015

Hästnäringens nationella stiftelse. Tillgänglig: <http://nshorse.se/verksamhet/hastnaringen/> (Hämtat 26.10.2015)

Salmi Ilari, Rekola-Nieminen Leena. 2005. *Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta*. 2 uppl., Helsingfors: Edita oy.

Svenska Ridsportförbundet. 2014. *Verksamhetsberättelse 2014*. Tillgänglig: http://www.e-magin.se/v5/viewer/files/viewer_s.aspx?gKey=3crjhn6t&gInitPage=1 Hämtat 25.1.2016

Tidningen Ridsport. *Ny OS-modell för ridsporten*. Tillgänglig:
<http://www.tidningenridsport.se/Tavling/Sportnytt/2015/11/Ny-OS-modell-for-ridsporten/> Hämtat 13.1.2016

Tomperi Soile. 2013. *Bokföring i praktiken*. 4 uppl., Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.

Äppelvikens Ridskola Ab. Tillgänglig: <http://ridskolan.se> Hämtat 13.1.2016

Figurkällor

Hippolis 2005. Hevostiheys Suomessa. Tillgänglig:
<http://www.hippolis.fi/UserFiles/hippolis/Image/Hevosetjayhteiskunta/kaaviot/Hevostiheys%20Suomessa.jpg> Hämtat 10.1.2016

Andersson med flera författare 2014. Miljöbarometern. Metod och kvalitetsbeskrivning för geografiskt fördelade emissioner till luft under 2014, s. 36. Tillgänglig:
http://miljobarometern.malmo.se/content/docs/Metod_och_kvalitetsbeskrivning_RUS_2014.pdf
Hämtat 10.1.2016

BILAGOR

Bokslut för Djurgårdens Ridskola, Äppelvikens Ridskola, Keskustalli Oy och Primus Talli Oy för åren 2007, 2009 och 2014.

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

RESULTATRÄKNINGAR	Not	2007-01-01 2007-12-31	2006-01-01 2006-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	4 253 327	3 441 620
Rörelsens kostnader			
Externa kostnader		-2 170 898	-1 874 893
Personalkostnader	2	-1 834 366	-1 603 653
Avskrivningar	3	-128 222	-157 412
		-4 133 486	-3 635 958
Rörelseresultat		119 841	-194 338
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		3 821	1 194
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 540	-2 661
Aktieutdelning		726	575
		3 007	-892
Resultat efter finansiella poster		122 848	-195 230
 Skatt		-	-
Årets resultat		122 848	-195 230

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

BALANSRÄKNINGAR	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	3	240 954	345 356
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		5 040	5 040
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		245 994	350 396
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager		32 428	32 428
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		103 886	81 610
Skattefordran		94 238	92 522
Momsfordran		21 171	44 060
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		5 754	135 854
Övriga fordringar		26 117	1 204
		251 166	355 250
Kassa och bank		456 995	118 320
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		740 589	505 998
SUMMA TILLGÅNGAR		986 583	856 394
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	5		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (1000 st. aktier á nom. 100 kr)		100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
		120 000	120 000
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		47 455	242 685
Årets resultat		122 848	-195 230
		170 303	47 455
SUMMA EGET KAPITAL		290 303	167 455

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

	Not	2007-12-31	2006-12-31
SKULDER			
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		156 196	240 762
Skatteskulder		77 572	57 530
Övriga skulder		212 500	133 500
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		250 012	257 147
		696 280	688 939
SUMMA SKULDER		696 280	688 939
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		986 583	856 394
POSTER INOM LINJEN			
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga
Ställda panter		Inga	Inga

Nya Äppelvikens Ridskola AB
Org.nr. 556202-0395

RESULTATRÄKNING

	Not	2007-01-01 2007-12-31	2006-01-01 2006-12-31
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning		4 614 409	4 702 578
Övriga rörelseintäkter		<u>589 503</u>	<u>55 250</u>
		5 203 912	4 757 828
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-1 567 415	-1 475 799
Övriga externa kostnader	1	-1 419 045	-1 222 687
Personalkostnader	2	-1 754 204	-1 638 369
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		<u>-548 244</u>	<u>-411 340</u>
		-5 288 908	-4 748 195
Rörelseresultat		-84 996	9 633
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		29 463	3 570
Räntekostnader		<u>-96 545</u>	<u>-85 662</u>
		-67 082	-82 092
Resultat efter finansiella poster		-152 078	-72 459
Bokslutsdispositioner			
Återföring från periodiseringsfond		0	74 000
Förändring av avskrivningar utöver plan		<u>74 000</u>	<u>29 000</u>
		74 000	103 000
Resultat före skatt		-78 078	30 541
Skatt på årets resultat		<u>0</u>	<u>-26 656</u>
Årets resultat		-78 078	3 885

Nya Äppelvikens Ridskola AB
Org.nr. 556202-0395

BALANSRÄKNING

		2007-12-31	2006-12-31
Tillgångar	Not		
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Hästar	3	2 386 862	2 138 889
Inventarier	4	518 054	309 606
		<u>2 904 916</u>	<u>2 448 495</u>
Summa anläggningstillgångar		2 904 916	2 448 495
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		58 500	0
Skattefordran		85 087	0
Övriga fordringar		148 269	263 159
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		<u>131 743</u>	<u>294 984</u>
		423 599	558 143
Kassa och bank		1 095 751	1 500 332
Summa omsättningstillgångar		1 519 350	2 058 475
SUMMA TILLGÅNGAR		4 424 266	4 506 970

Nya Äppelvikens Ridskola AB
Org.nr. 556202-0395

BALANSRÄKNING

	2007-12-31	2006-12-31
Not		
Flerårsjämförelse		
Eget kapital	5	
Bundet eget kapital		
Aktiekapital (1 000 aktier)	100 000	100 000
Reservfond	20 000	20 000
	<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
Fritt eget kapital		
Balanserad vinst	239 228	440 343
Erhållna/lämnade koncernbidrag	0	-5 000
Årets resultat	-78 078	3 885
	<u>161 150</u>	<u>439 228</u>
Summa eget kapital	281 150	559 228
Obeskattade reserver		
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	806 000	880 000
Summa obeskattade reserver	806 000	880 000
Långfristiga skulder	6	
Övriga skulder	2 100 473	1 739 775
Summa långfristiga skulder	2 100 473	1 739 775
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	209 316	407 930
Skulder till koncernföretag	655 608	456 508
Skatteskuld	0	81 662
Övriga skulder	104 800	102 200
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	266 919	279 667
Summa kortfristiga skulder	<u>1 236 643</u>	<u>1 327 967</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	4 424 266	4 506 970
POSTER INOM LINJEN		
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Tuloslaskelma	1.2.2007-31.5.2008	1.6.2006-31.5.2007
Myyntituotot		371 149,94
Materiaalit ja palvelut	65 777,82	-53 606,01
Ulkopuoliset palvelut	24 409,62	-16 682,49
		-90 187,44
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	152 136,25	-132 604,28
Henkilösivukulut	6 957,07	-5 204,66
Eläkekulut	36 787,60	-34 570,78
Henkilöstökulut yhteensä		-195 880,92
Suunnitelman mukaiset poistot	14 252,56	-17 527,21
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-17 527,21
Toimitilakulut	36 118,81	-38 937,53
Muut liiketoiminnan kulut	32 388,63	-27 482,41
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä		-68 507,63
LIIKEVOITTO		2 321,39
Korko- ja Rahoitustuotot	1 075,29	
Korko- ja Rahoituskulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		1 075,29
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		3 396,68
Satunnaiset erät		657,34
		-1 143,10
		2 910,92
		11 845,32

KESKUSTALLI OY**3**

Tase	31.5.2008	31.5.2007
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	6 761,15	6 761,15
Edellisten tilikausien voitto	99 391,21	87 545,75
Tilikauden voitto	2 910,92	11 845,75
Oma pääoma yhteensä	109 063,28	106 152,65
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	4 463,97	7 162,02
Ennakkomaksut		5 911,51
Siirtovelat	25 685,88	27 748,38
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	30 149,85	40 821,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	139 213,13	146 974,27

TULOSLASKELMA

	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2006 - 31.12.2006
Liikevaihto	350 359,63	190 132,39
Liiketoiminnan muut tuotot	11 198,58	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-85 883,00	-47 104,48
Ulkopuoliset palvelut	-27 115,89	-2 460,00
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-112 998,89	-49 564,48
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-86 628,32	-47 483,76
Henkilösivukulut	-21 155,96	-11 445,58
Eläkekulut	-15 872,86	-9 321,33
Muut henkilösivukulut	-5 283,10	-2 124,25
Henkilöstökulut yhteensä	-107 784,28	-58 929,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-26 375,84	-7 334,40
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-26 375,84	-7 334,40
Liiketoiminnan muut kulut	-130 580,00	-86 313,15
Liikevoitto (- tappio)	-16 180,80	-12 008,98
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	2,08	0,33
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-308,76	-941,58
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-306,68	-941,25
Tulos ennen satunnaiseriä	-16 487,48	-12 950,23
Satunnaiset erät yhteensä	0,00	0,00
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-16 487,48	-12 950,23
Tuloverot	0,00	93,26
Tilikauden voitto (tappio)	-16 487,48	-12 856,97

TASE

	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2006 - 31.12.2006
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	17 885,42	22 130,78
Koneet ja kalusto	11 944,16	9 715,94
Muut aineelliset hyödykkeet	113 839,98	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	143 669,56	31 846,72
Pysyvät vastaavat yhteensä	143 669,56	31 846,72
Vaihtuvat vastaavat		
Valhto-omaisuus yhteensä	0,00	0,00
Saamiset		
Pitkääkaiset		
Pitkääkaiset saamiset yhteensä	0,00	0,00
Lyhytkaaiset		
Myyntisaamiset	17 949,93	0,00
Siirtosaamiset	559,73	189,00
Lyhytkaaiset saamiset yhteensä	18 509,66	189,00
Saamiset yhteensä	18 509,66	189,00
Rahoitusarvopaperit yhteensä	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	12 984,55	9 685,50
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	31 494,21	9 874,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	175 163,77	41 721,22

TASE

	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2006 - 31.12.2006
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	28 031,33	8 409,40
Muut rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	30 378,07	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-10 420,00	2 436,97
Tilikauden tulos	-16 487,49	-12 856,97
Oma pääoma yhteensä	31 501,91	-2 010,60
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut velat	0,00	1 276,69
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	1 276,69
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	7 316,00	12 206,16
Ostovelat	30 643,01	15 912,99
Velat saman konsernin yrityksille	14 433,62	0,00
Muut velat	82 515,40	4 594,63
Siirtovelat	8 753,83	9 741,35
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	143 661,86	42 455,13
Vieras pääoma yhteensä	143 661,86	43 731,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	175 163,77	41 721,22

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

RESULTATRÄKNINGAR	Not	2009-01-01 2009-12-31	2008-01-01 2008-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	4 899 756	4 638 960
Rörelsens kostnader			
Externa kostnader		-2 892 613	-2 508 912
Personalkostnader	2	-1 984 165	-1 976 086
Avskrivningar	3	-199 606	-114 462
		-5 076 384	-4 599 460
Rörelseresultat		-176 628	39 500
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		5 334	5 766
Räntekostnader och liknande resultatposter		-9 102	-7 465
Aktieutdelning		2	786
		-3 766	-913
Resultat efter finansiella poster		-180 394	38 587
Skatt		-	-
Årets resultat		-180 394	122 848

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

	Not	2009-12-31	2008-12-31
BALANSRÄKNINGAR			
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Pågående anläggningar	3	437 896	163 692
Inventarier		437 896	1 009 133
Finansiella anläggningstillgångar		7 700	5 040
Andra långfristiga värdepappersinnehav			
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		445 596	1 014 173
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager		32 599	36 788
Kortfristiga fordringar		48 303	111 871
Kundfordringar		90 717	90 717
Skattefordran		49 377	239 785
Momsfordran		12 962	31 062
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		816	7 736
Övriga fordringar		202 175	481 171
Kassa och bank		792 263	263 805
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		1 027 037	781 764
SUMMA TILLGÅNGAR		1 472 633	1 795 937
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	5		
Bundet eget kapital		100 000	100 000
Aktiekapital (1000 st. aktier á nom. 100 kr)		20 000	20 000
Reservfond		120 000	120 000
Fritt eget kapital		208 890	170 303
Balanserat resultat		-180 394	38 587
Årets resultat		28 496	208 890
SUMMA EGET KAPITAL		148 496	328 890

Enligt räkenskapslagen ska denna
redovisning vara tillgänglig för allmänheten.

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

5

	Not	2009-12-31	2008-12-31
SKULDER			
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		204 841	231 915
Skatteskulder		85 053	46 725
Övriga skulder		410 139	926 875
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		139 091	261 532
		839 124	1 467 047
Långfristiga skulder			
Övriga långfristiga skulder		485 013	-
		485 013	-
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 472 633	1 795 937

POSTER INOM LINJEN

Ansvarsförbindelser	Inga	Inga
Ställda panter	Inga	Inga

Förklarad av:
Ett exemplar ingår i

Äppelvikens Ridskola AB
Org.nr. 556202-0395

RESULTATRÄKNING

	Not	2009-01-01 2009-12-31	2008-01-01 2008-12-31
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning		5 266 130	4 674 822
Övriga rörelseintäkter		519 807	249 302
		5 785 937	4 924 124
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-1 606 688	-1 451 458
Övriga externa kostnader	1	-1 424 451	-1 524 357
Personalkostnader	2	-1 623 768	-1 385 358
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-685 882	-618 374
		-5 340 789	-4 979 547
Rörelseresultat		445 148	-55 423
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		1 322	33 262
Räntekostnader		-110 000	-110 008
		-108 678	-76 746
Resultat efter finansiella poster		336 470	-132 169
Bokslutsdispositioner			
Förändring av avskrivningar utöver plan		-320 000	140 000
Förändring av övriga obeskattade reserver		0	5 350
		-320 000	145 350
Resultat före skatt		16 470	13 181
Skatt på årets resultat		-12 256	-11 768
Årets resultat		4 214	1 413

BALANSRÄKNING

		2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR	Not		
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Hästar	3	2 119 918	2 134 627
Inventarier	4	713 023	538 721
		2 832 941	2 673 348
Summa anläggningstillgångar		2 832 941	2 673 348
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		92 000	81 500
Aktuell skattefordran		72 829	73 318
Övriga fordringar		550 532	68 430
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		125 080	160 962
		840 441	384 210
Kassa och bank		2 196 606	2 474 313
Summa omsättningstillgångar		3 037 047	2 858 523
SUMMA TILLGÅNGAR		5 869 988	5 531 871

BALANSRÄKNING		2009-12-31	2008-12-31
	Not		
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	5		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	6	100 000	100 000
Reservfond		20 000	20 000
		120 000	120 000
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		162 563	161 150
Årets resultat		4 214	1 413
		166 777	162 563
Summa eget kapital		286 777	282 563
Obeskattade reserver			
Akkumulerade avskrivningar utöver plan		986 000	666 000
Summa obeskattade reserver		986 000	666 000
Långfristiga skulder	7		
Övriga skulder		2 292 506	2 222 168
Summa långfristiga skulder		2 292 506	2 222 168
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		1 000 000	1 103 390
Leverantörsskulder		234 036	294 913
Skulder till koncernföretag		630 520	644 908
Övriga skulder		203 691	52 800
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		236 458	265 129
Summa kortfristiga skulder		2 304 705	2 361 140
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 869 988	5 531 871
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

KESKUSTALLI OY

1

TULOSLASKELMA	1.6.2008 -31.5.2009	1.6.07-31.5.08
Myyntitulot	376659,92	371149,94
Aineet ja tarvikkeet	-71649,83	-65777,82
Ulkopuoliset palvelut	-17717,59	-24409,62
Aineet,tarvikkeet ja palvelut yhteensä	-89367,42	-90187,44
Palkat ja palkkiot	-164968,6	-152136,25
Henkilöstösivukulut	-5699,6	-6957,07
Eläkekulut	-31339,51	-36787,6
Henkilöstökulut yhteensä	-202007,71	-195880,92
Suunnitelman mukaiset poist	-15339,48	-14252,56
Poistot yhteensä	-15339,48	-14252,56
Toimitilakulut	-39283,54	-36118,81
Muut liiketoiminnan kulut	-21101	32388,63
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-60384,26	-68507,63
Liikevoitto	9561,05	2321,39
Korko- ja rahoitustuotot	375,22	1075,29
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	9936,27	3396,68
Satunnaiset erät		657,34
Välittömät verot	-1391,39	-1143,1
Tilikauden voitto	8544,88	2910,92

KESKUSTALLI OY

2

TASE	31.5.2009	31.5.2008
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Hevoset	28340	21270
Varusteet	7961	5555
Kuljetuskalusto	12728	15968
Muu	410	410
Pysyvät vastaavat yhteensä	49439	43203
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	3750,16	3750,16
	3750,16	3750,16
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Lainasaamiset	4000	4000
Muut saamiset	23518,94	27630,37
Rahastosijoitukset		51703,89
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	27518,94	83334,26
Pankkisaamiset	67523,58	7795,41
Rahat	2337,92	1130,3
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	69861,5	8925,71
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	101130,6	96010,13
Vastaavaa yhteensä	150569,6	139213,13

KESKUSTALLI OY

3

TASE

Vastattavaa	31.5.2009	31.5.2008
Oma pääoma		
Osakepääoma	6761,15	6761,15
Edellisten tilikausien voitto	102302,13	99391,21
Tilikauden voitto	8544,88	2910,92
Oma pääoma yhteensä	117608,16	109063,28
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	3985,72	4463,97
Siirtovelat	19225,72	25685,88
Saadut ennakot	9750	
Vieras pääoma yhteensä	32961,44	30149,85
Vastattavaa yhteensä	150569,6	139213,13

Primus Talli Oy
Y-tunnus: 1611977-8

TULOSLASKELMA

	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008
Liikevaihto	573 923,48	495 466,57
Liiketoiminnan muut tuotot	5 865,83	13 422,85
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-77 881,38	-77 019,78
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-2 048,61	9 346,61
Ulkopuoliset palvelut	-36 905,31	-28 956,66
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-116 835,30	-96 629,83
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-161 007,56	-164 771,48
Henkilösivukulut	-46 760,13	-45 970,19
Eläkekulut	-29 798,67	-26 421,47
Muut henkilösivukulut	-16 961,46	-19 548,72
Henkilöstökulut yhteensä	-207 767,69	-210 741,67
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-45 050,56	-40 672,19
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-45 050,56	-40 672,19
Liiketoiminnan muut kulut	-200 277,57	-158 098,90
Liikevoitto	9 858,19	2 746,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	92,39	121,23
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-3 405,25	-1 006,99
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3 312,86	-885,76
Tulos ennen satunnaiseriä	6 545,33	1 861,07
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	6 545,33	1 861,07
Tilikauden voitto	6 545,33	1 861,07

Primus Talli Oy
Y-tunnus: 1611977-8

TASE	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		0
Maa- ja vesialueet	23 688,20	13 939,30
Rakennukset ja rakennelmat	24 714,50	13 234,30
Koneet ja kalusto	48 822,63	129 258,26
Muut aineelliset hyödykkeet	280 612,23	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 040 539,52	156 431,86
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 418 377,08	156 431,86
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 418 377,08	156 431,86
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		9 346,61
Aineet ja tarvikkeet	7 298,00	9 346,61
Vaihto-omaisuus yhteensä	7 298,00	9 346,61
Saamiset		
Lyhytaikaiset	17 256,58	14 250,00
Myyntisaamiset	8 859,40	8 409,40
Muut saamiset	648 536,17	326,4
Siirtosaamiset	674 652,15	22 985,80
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	674 652,15	22 985,80
Saamiset yhteensä	84 716,49	20 196,28
Rahat ja pankkisaamiset	766 666,64	52 528,69
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 185 043,72	208 960,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ		

Primus Talli Oy
Y-tunnus: 1611977-8

TASE	31.12.2009	31.12.2008
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	28 031,33	28 031,33
Muut rahastot		
Muut rahastot yhteensä	30 378,07	30 378,07
Edellisten tilikausien tappio	-25 046,42	-26 907,49
Tilikauden voitto	6 545,33	1 861,07
Oma pääoma yhteensä	39 908,31	33 362,98
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	2 200 000,00	54 000,00
Muut velat	1 000 000,00	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	3 200 000,00	54 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	0	6 000,00
Saadut ennakot	72 883,29	61 174,55
Ostovelat	626 955,82	15 727,27
Muut velat	218 036,23	7 577,47
Siirtovelat	27 260,07	31 118,28
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	945 135,41	121 597,57
Vieras pääoma yhteensä	4 145 135,41	175 597,57
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 185 043,72	208 960,55

2015071035009

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

3

RESULTATRÄKNINGAR

	Not	2014-01-01 2014-12-31	2013-01-01 2013-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	6 279 433	5 903 857
Rörelsens kostnader			
Externa kostnader		-3 007 856	-3 072 340
Personalkostnader	2	-2 573 041	-2 563 929
Avskrivningar	3	-127 202	-189 682
		-5 708 099	-5 825 951
Rörelseresultat		571 334	77 906
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		-	-
Räntekostnader och liknande resultatposter		-33 331	-28 300
Aktieutdelning		1 548	1 064
		-31 783	-27 236
Resultat efter finansiella poster		539 551	50 670
Skatt		-121 589	-16 541
Årets resultat		417 962	34 129

2015071035010

Djurgårdens Ridskola AB
Org nr 556035-3376

BALANSRÄKNINGAR

Not 2014-12-31 2013-12-31

TILLGÅNGAR**ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

Materiella anläggningstillgångar
Inventarier

3 356 638 278 840

Finansiella anläggningstillgångar
Andra långfristiga värdepappersinnehav

7 700 7 700

SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

364 338 286 540

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Varulager

38 029 46 964

Kortfristiga fordringar

60 880 66 197

Kundfordringar

238 571 296 951

Övriga fordringar

23 459 20 061

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

322 910 383 209

1 751 727 1 187 641

Kassa och bank

SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

2 112 666 1 617 814

SUMMA TILLGÅNGAR

2 477 004 1 904 354

EGET KAPITAL OCH SKULDER**EGET KAPITAL**

4

Bundet eget kapital

Aktiekapital (1000 st. aktier kvotvärde 100 kr)

100 000 100 000

Reservfond

20 000 20 000

120 000 120 000

Fritt eget kapital

382 370 348 241

Balanserat resultat

417 962 34 129

Årets resultat

800 332 382 370

SUMMA EGET KAPITAL

920 332 502 370

2015071035011

SKULDER

Långfristiga skulder

Övriga långfristiga skulder	742 272	768 930
-----------------------------	---------	---------

Not	2014-12-31	2013-12-31
-----	------------	------------

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	246 659	343 653
--------------------	---------	---------

Skatteskulder	149 449	154 416
---------------	---------	---------

Övriga skulder	145 308	26 584
----------------	---------	--------

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	272 983	108 401
--	---------	---------

	814 399	633 054
--	---------	---------

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	2 477 003	1 904 354
---------------------------------------	------------------	------------------

POSTER INOM LINJEN

Ansvarsförbindelser

Inga

Inga

Ställda panter

100 000

100 000

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen upprättas i enlighet med BFNAR 2008:1 Årsredovisning i mindre aktiebolag vilket kan medföra en bristande jämförelse gentemot föregående år.

Tillämpade redovisningsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen. Om avvikelser förekommer framgår det av notanteckningarna nedan.

Principerna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Bolagets tillgångar och skulder upptages till anskaffningsvärdet respektive nominellt värde om ej annat framgår.

Avskrivningar av inventarier har skett enligt plan 5 år.

Fordringar upptas till de belopp, som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

2015030212103

Resultaträkning

	Not 1	2014-01-01 -2014-12-31	2013-01-01 -2013-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m. m.			
Nettoomsättning		7 075 477	6 164 477
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		281 850	0
Övriga rörelseintäkter		584 090	37 968
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		7 941 417	6 202 445
Rörelsekostnader			
Råvaror och förnödenheter		-2 123 799	-1 891 524
Övriga externa kostnader		-1 425 408	-1 503 669
Personalkostnader	2	-2 410 771	-2 158 074
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-446 853	-589 717
Övriga rörelsekostnader		-32 878	-90 632
Summa rörelsekostnader		-6 439 709	-6 233 616
Rörelseresultat		1 501 708	-31 171
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		5 715	919
Räntekostnader och liknande resultatposter		-861	-20 077
Summa finansiella poster		4 854	-19 158
Resultat efter finansiella poster		1 506 562	-50 329
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		-360 000	-46 000
Förändring av överavskrivningar		-168 353	185 353
Summa bokslutsdispositioner		-528 353	139 353
Resultat före skatt		978 209	89 024
Skatter			
Skatt på årets resultat		-238 304	-31 174
Årets resultat		739 905	57 850

Nya Äppelvikens Ridskola AB
Org.nr 556202-0395

3 (7)

2015030212104

Balansräkning

Not
1

2014-12-31

2013-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier, verktyg och installationer

3

165 774

311 010

Övriga materiella anläggningstillgångar

4

1 591 055

1 409 015

Summa materiella anläggningstillgångar

1 756 829

1 720 025

Summa anläggningstillgångar

1 756 829

1 720 025

Omsättningstillgångar

Varulager m. m.

Övriga lagertillgångar

101 850

0

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

181 213

160 514

Övriga fordringar

0

81 996

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

97 712

106 996

Summa kortfristiga fordringar

278 925

349 506

Kassa och bank

Kassa och bank

4 002 253

3 145 419

Summa omsättningstillgångar

4 383 028

3 494 925

SUMMA TILLGÅNGAR

6 139 857

5 214 950

2015030212105

Balansräkning

Not
1

2014-12-31

2013-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

5

Bundet eget kapital

Aktiekapital (1 000 aktier)

100 000

100 000

Reservfond

20 000

20 000

Summa bundet eget kapital

120 000

120 000

Fritt eget kapital

Balanserat resultat

426 354

368 505

Årets resultat

739 905

57 850

Summa fritt eget kapital

1 166 259

426 355

Summa eget kapital

1 286 259

546 355

Obeskattade reserver

Periodiseringsfonder

501 000

141 000

Ackumulerade överavskrivningar

950 000

781 647

Summa obeskattade reserver

1 451 000

922 647

Långfristiga skulder

6

Övriga skulder

699 948

799 948

Kortfristiga skulder

Förskott från kunder

1 696 857

1 498 850

Leverantörsskulder

258 019

321 993

Skulder till koncernföretag

125

601 109

Skatteskulder

150 201

0

Övriga skulder

101 135

89 635

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

496 313

434 413

Summa kortfristiga skulder

2 702 650

2 946 000

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

6 139 857

5 214 950

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Ställda säkerheter

Inga

Inga

Ansvarsförbindelser

Inga

Inga

KESKUSTALLI OY

1

TULOSLASKELMA	1.6.2014 -31.5.2015	1.6.2013 -31.5.2014
Myyntitulot	414795,69	436888,34
Aineet ja tarvikkeet	-59758,42	-71936,07
Ulkopuoliset palvelut	-14394,08	-19911,10
Aineet, tarvikkeet ja palvelut	-74152,50	-91847,17
Palkat	-194835,00	-199800,60
Henkilöstösivukulut	-11340,49	-6612,85
Eläkekulut	-36922,97	-39958,98
Henkilöstökulut yhteensä	-243098,46	-246387,83
Suunnitelman mukaiset poistot	-26304,17	-16540,79
Poistot yhteensä	-26304,17	-16540,79
Toimitilakulut	-49053,66	-57498,85
Muut liiketoiminnan kulut	-18615,86	-19004,96
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-67669,52	-76503,81
Liikevoitto	3571,04	5608,74
Korjo- ja rahoitustuotot	180,00	1090,81
Korko- rahoituskulut	-2212,23	-714,65
Voitto ennen veroja	1538,81	5984,90
Välittömät verot	-1009,55	- 709,02
Tilikauden voitto	529,26	5275,88

KESKUSTALLI OY

2

TASE	31.5.2015	31.5.2014
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Hevoset 39429,00		35706,00
Varusteet 5718,00		6486,00
Kuljetuskalusto 33768,30		7592,00
Muu 172,00		172,00
Arvopaperit 119695,08		119695,08
Yhteensä	198782,38	170651,08
Saamiset		
Lainasaamiset 40000,00		40000,00
Muut saamiset 25132,41		25285,05
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	65132,41	65285,05
Rahat ja pankkisaamiset		
Pankkisaamiset 41283,89		16942,80
Rahat 1628,56		1216,26
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	42912,47	18159,06
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	108044,88	83444,11
Vastaavaa yhteensä	306827,26	254095,19

TASE

Vastattavaa	31.5.2015	31.5.2014
Oma pääoma		
Osakepääoma	6761,15	6761,15
Edellisten tilikausien voitto	177456,89	172181,01
Tilikauden voitto	529,28	5275,88
Oma pääoma yhteensä	184747,30	184218,04
Vieras pääoma		
Pankkilainat	60000,00	30000,00
Ostovelat	670,00	16311,34
Osamaksuvelat	31842,70	
Siirtovelat	27667,26	19765,81
Ennakkomaksut	1900,00	3800,00
Vieras pääoma yhteensä	96354,96	69877,15
Vastattavaa yhteensä	306827,26	254095,19

PRIMUS TALLI OY

TULOSLASKELMA

	1.1.2014-31.12.2014		1.1.2013-31.12.2013	
LIKEVAIHTO	1 166 748,54		1 144 034,49	
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	2 537,59		6 537,06	
MATERIAALIT JA PALVELUT				
Ostot	-82 445,13		-88 097,94	
Varaston muutos	1 185,49	-81 259,64	3 107,21	-84 990,73
Ulkopuoliset palvelut		-234 973,56		-219 661,06
MATERIAALIT JA PALVELUT YHT.	-316 233,20		-304 651,79	
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot		-148 713,06		-173 093,22
Eläkekulut	-26 858,64		-27 668,48	
Muut henkilösivukulut	-16 387,05	-43 245,69	-12 422,30	-40 090,78
HENKILÖSTÖKULUT YHT	-191 958,75		-213 184,00	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot		-226 483,17		-220 951,91
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-402 938,18		-347 338,30	
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	31 672,83		64 445,55	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Korko- ja rahoitustuotot	1 352,64		1 328,00	
Korkokulut ja muut rah.kulut	-27 091,77	-25 739,13	-11 980,54	-10 652,54
VOITTO/TAPPIO ENNEN TP-SIIRTOJA JA VEROJA	5 933,70		53 793,01	
TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
Poistoeron muutos		-6 230,00		-53 915,00
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-296,30		-121,99	

$$\frac{\text{henkilöstö}}{\text{liikevaihto}} = 0,165 \times 100 = 16,5 \%$$

PRIMUS TALLI OY

TASE	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	2 500,00	6 305,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	40 630,58	40 630,58
Rakennukset ja rakennelmat	3 836 058,12	3 914 204,24
Koneet ja kalusto	133 459,40	118 927,20
Muut aineelliset hyödykkeet	878 079,65	1 003 037,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 888 227,75	5 076 799,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	9 411,15	8 225,66
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	5 243,96	171 638,30
Muut saamiset	11 210,24	39,90
Siirtosaamiset	5 236,89	10 557,88
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	31 102,24	190 461,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 921 829,99	5 273 565,76
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	84 093,99	84 093,99
Muut rahastot	115 906,01	115 906,01
Ed tilikausien voitto/tappio	-40 846,26	-40 724,27
Tilikauden voitto/tappio	-296,30	-121,99
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	158 857,44	159 153,74
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	60 145,00	53 915,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Ostovelat	10 163,77	2 100,90
Muut pitkäaikaiset velat	1 242 500,00	1 425 000,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	47 276,45	3 089 765,14
Saadut ennakot	59 559,09	224 430,91
Ostovelat	65 006,01	48 400,23
Muut lyhytaikaiset velat	3 243 417,87	249 171,48
Siirtovelat	34 904,36	21 628,36
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 702 827,55	5 060 497,02
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 921 829,99	5 273 565,76